

A Szentlélek tanít és emlékeztet

„A Szentlélek tanít. Így segít leküzdeni egy akadályt, amely hittapasztalatunk útján jelentkezik: a távolság akadályát. Felmerülhet ugyanis a kétely, hogy az evangélium és a mindennapi élet között nagy a távolság: Jézus kétezer évvel ezelőtt élt, más idők voltak, más helyzetek, és ezért az evangélium elavultnak, alkalmatlannak tűnik arra, hogy napjainkhoz szóljon, hogy mondanivalója legyen napjaink szükségleteit és problémáit illetően. Ez a kérdés bennünket is foglalkoztat: mit mondhat az evangélium az internet, a globalizáció korában? Hogyan tud az evangélium szava hatni ránk?

Mondhatjuk, hogy a Szentlélek a távolságok áthidalásának specialistája, tudja, hogyan kell áthidalni azokat, és tanítja, hogyan hidaljuk át őket. Ő az, aki Jézus tanítását minden időhöz és minden emberhez kapcsolja. Vele Krisztus szavai nem csak emlékek: Krisztus szavai a Szentlélek ereje által élővé válnak ma! A Lélek élővé teszi őket számunkra: a Szentírásán keresztül szól hozzánk és eligazít bennünket a jelenben. A Szentlélek nem fél a századok múlásától, sőt a hívőket a kor problémáira és eseményeire figyelmessé teszi. Amikor ugyanis a Szentlélek tanít, akkor aktualizál: mindig fiatalon tartja a hitet. Naprakészé teszi azt, a mai napnak megfelelő hitté: ez az ő munkája. Mert a Szentlélek nem kötődik korszakokhoz vagy múltó divatokhoz, hanem a jelenbe hozza a feltámadt és élő Jézus valóságát.

A Lélek azzal teszi ezt, hogy emlékeztet bennünket, visszahozza az evangéliumot a szívünkbe. A hallomásból a szívünkbe lépő Jézus személyes megismerése felé mozdít bennünket. Így változtatja meg a Lélek az életünket: lehetővé teszi, hogy Jézus gondolatai a mi gondolatainkká váljanak. És ezt úgy teszi, hogy emlékeztet bennünket az Ő szavaira, Jézus szavait ma a szívünkbe hozza.”

(Részletek Ferenc pápa 2022. pünkösdszombatjának beszédéből)

Erdő Péter bíboros új címtemploma

A római Szent Balbina-templomot állaga megromlása miatt bezárták, ezért Erdő Péter bíboros-primás új címtemplomként a Szentatya a Colosseum és a Forum Romanum közelében álló Szent Franciska-bazilikát jelölte ki. Ez korábban a 2022. május 27-én elhunyt Angelo Sodano államtitkár, bíboros címtemploma volt, így külön megtiszteltetés, hogy Ferenc pápa azt a magyar főpásztor számára jelölte ki. A templom a hagyomány szerint azon a helyen áll, ahol Simon mágus megpróbálta bebizonyítani Péter és Pál apostoloknak, hogy pogány hatalma nagyobb, mint az övék. A mágus lebegni kezdett a két apostol előtt, amikor Péter térdre borult és imádkozott, kérve Istent, hogy bizonyítsa fölényét, mire Simon elesett és meghalt. A követ, amely az imádkozó Szent Péter térde nyomát örzi, a templom déli kereszthajójának falába építették be. A bazilika másik nevezetessége, hogy jobb oldalhajójában nyugszik IX. Gergely pápa. A IX. században alapított templomban található Római Szent Franciska sírja is, aki Róma szegényeinek pártfogója volt, XI. Piusz pápa pedig a gépjárművezetők védőszentjévé emelte. Ünnepe: március 9.

(Forrás: www.esztergomi-ersekseg.hu)

A bíborosok azért kapnak Rómában címtemplomot, hogy ezáltal is kifejezésre jusszon az Örök Várossal való szoros kapcsolatuk. Eredetileg ugyanis a kardinálisok Róma fontosabb templomainak plébánosai, diakónusai, illetve a Róma környéki egyházmegyéik püspökei közül kerültek ki. A középkorban azonban már voltak Rómától távol élő bíborosok is. Hogy nyilvánvaló legyen a Rómához fűződő szoros kapcsolatuk, a pápa kijelölt számukra egy-egy otáni címtemplomot. A bíborosok számának növekedésével már egy ideje elfogytak a hagyományos római címtemplomok, ezért újabb és újabb római, sőt legújabbban már Róma környéki településeken található templomokat is címtemplom rangra emel a Szentatya. (Forrás: www.romkat.ro)

Ma is szükségünk van a Szentlélek munkálkodására

Írta: Vencser László

Pünkösdek, a Szentlélek ünnepének a megértése – összehasonlítva karácsonnyal és húsvétal –, sok ember számára nehézséget jelent. Kérdéseket teszünk fel: hol találjuk meg a Szentlelket, mit ünneplünk Pünkösdkor? Az evangéliumok is inkább arról tudósítanak, hogy mit művel a Lélek, hogyan működik, és nem szólnak annak a lényegéről, mint teszik azt az Atya és a Fiú esetében. Hogy kicsoda a Lélek, arra abból tudunk következtetni, amit tesz. A Feltámadott megjelenik apostolainak és nekik ajándékozza a Szentlelket. Ennek erejét érzik a tanítványok, majd a Krisztust követők is megtapasztalják bűneik bocsánata által. A Lélek tehát az Istennel való kiengesztelődést ajándékozza nekünk. Pünkösdkor vihar és tűz formájában jelenik meg. Kitarja az ajtókat, amelyek a félelem miatt zárva voltak. Erőt ad a beszélőknek, hogy a népek és nyelvek közötti távolságok átjárhatóak legyenek. Képesé teszi a megkereszteltek, hogy a kegyelmi ajándékok által együttműködjenek az egyház építésében. Ezt teszi mindenki a saját képességeivel és szolgálja az adományok különbözősége által ugyanazt a Lelet.

A bérmlás szentességében az történik, amit az evangéliumok elbeszélnek: a bérmláló az egyház szolgálata által Isten ajándékaként megkapja a Szentlélek pecsétjét, hogy küldetését teljesíthesse és a világban Krisztus tanúja legyen, tanúskodjon a szeretetről és a békéről.

Baricz Lajos

Hogyha ma jönne

Hogyha ma jönne Isten tüzes Leleke, betöltené, biztos, az én lelkemet, hogy ne legyen rossz, s bűn se legyen benne, és ne vádoljon a lelkiismeret.

Isten szent Leleke tisztít és megszentel, új étellel tölt el, s bátorságot ad, törődjek mindig a jóval, a szentel, és ha befogadom, lelkemben marad.

Pünkösdi vihar nem lesz soha többé, de Isten Leleke kiárad örökké, és a világunk vele jobbá válik,

ám a Szentlélek mireánk is számít: ha befogadjuk, éljünk benne, véle, legyen szívünkben szeretet és béke!

Dufek Mária

Pünkösdkor

Pünkösdkor rózsák nyílnak, és szívek. Pünkösdkor szellem árad, és ének. Orgonák szólnak, ég és menny harsog, vad vizek mosnak szép füves partot. Szeretet bújjik szent szavak mögé. Istenhitet vallanak örökké, templomkert szívük ruhája ifjakkak, áldoznak aranykoronás királynak. Ismerve Istent, javukra elveit, a lemondást egy kedvesért megteszik. Pecsétet szívre, az újra jegygyűrűt, úgy őrzik az egyetlent, a mindig hűt.

A Szentlélek mindig segíti az egyházat, hogy a különféle korok igényei szerint megújuljon és az embereknek érthetően hirdesse az Örömhírt. Ezt tette hat évtizeddel ezelőtt is a II. Vatikáni Zsinat által, amikor a zsinati atyákat indította, hogy koruk nyelvén megfogalmazzák az örök igazságokat. Ő öröködött a fölött, hogy a Rómában összegyűlt püspökök és szakértők teológusok ne legyenek le a ly es út-

Lukácsovits Magda *Hiszkegy* című gyergyószentmiklósi, tizenkét ágazatú freskósorozatának nyolcadik eleme (1965)

ról, hanem megmaradjanak a Jézus által hirdetett Örömhír lényege mellett, Aki önmagáról kijelentette, hogy Ő az út, az igazság és az élet.

Két évvel ezelőtt Ferenc pápa meghirdette a világegyház számára a *szinodális út* programot, amely előkészíti a Rómában 2023 őszén esedékes püspöki szinódust. Ferenc pápa az „együttgondolkodásra, együtt-járásra” hív meg. „A szinodus a találkozás, a meghallgatás és a döntés ideje a Szentlélek segítségével” – hangsúlyozza a Szentatya. Az egyháznak a szinodális úton ma is szüksége van a Szentlélek munkálkodására, hogy a vitatott kérdések terén az egyházmegyék, az egyházközségek a püspökökkel, papokkal és világi munkatársakkal együtt megmaradjanak a helyes úton és ne térjenek el a katolikus egyház tanításától. Csatlakozunk mi is a Szentatya imájához és könyörgünk a Szentlélekhez:

„Jöjj, Szentlélek! Te, aki új nyelveket támasztasz és életadó szavakat adsz ajkunkra, óvj meg attól, hogy múzeumegyházzá váljunk, mely tetszetős, de néma, melynek sok múltja, de kevés jövője van! Jöjj közénk, hogy a szinodus megélése során ne engedjük, hogy csalódás uralkodjon el rajtunk, hogy ne vegyük el a profétia erejét, és ne egyszerűsítsünk mindent meddő vitákra! Jöjj, szeretet Leleke, nyisd meg szívünket a figyelmes hallgatásra! Jöjj, szentség Leleke, újítsd meg Isten hívő népét! Jöjj el, teremő Lélek, újítsd meg a föld színét! Amen.”

Mohos Gábor püspököt a külföldi magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott koordinátorra nevezték ki

Miután Ferenc pápa 2023. február 3-án elfogadta Cserháti Ferenc püspök lemondását az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye segédpüspöki tisztségéről, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia a 2023. március 7–8-án megtartott tavaszi rendes ülésén Mohos Gábor esztergom-budapesti segédpüspököt nevezte ki a külföldi magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott koordinátornak; az új megbízatás Mohos Gábor korábbi feladatait nem érinti – adta hírül a sajtó március 10-én. Püspök atyát a magunk és a diaszpórai magyar katolikus hívek nevében is szeretettel és jókívánságainkkal köszöntjük új tisztségében!

Mohos Gábor Budapesten született 1973. szeptember 11-én. A Pannonhalmi Bencés Gimnáziumban érettségizett. A papi szolgálatra való elhívására nagy hatással volt hívő családja, különösképpen a nagyszülei,

nyait az Esztergomi Hittudományi Főiskolán végezte, teológiát Rómában a Pápai Gergely (Gregoriana) Egyetemen tanult. 1999. június 19-én szentelték pappá. 1999-től 2000-ig Szentendrén a Szent Péter és Pál-plébánián teljesített kápláni szolgálatot, majd 2000–2002 között Rómában továbbtanult a Pápai Szent Alfonz Akadémia (Accademia Alphonsiana) ösztöndíjasaként és licenciátust szerzett. Hazatérve 2002–2003-ban a budapest-erzsébetvárosi plébánián szolgált káplánként. 2003 és 2008 között érseki titkár és szertartó volt az Esztergom-Budapesti Főegyházmegyei Hivatalban. 2008-tól 2018-ig a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia titkára, 2016-tól ugyancsak 2018-ig plébános az

Készült 2019. szeptember 14-én Bécsben, a Pázmáneum kápolnájában. Mohos Gábor püspök mellett Varga János rektor látható

akik sokat imádkoztak azért, hogy gyermekeik közül az egyik a papi hivatásra találjon. Gyermekeik végül nem lettek papok, unokájuk viszont igen. Ez is bizonyítja, hogy nincs elvesztett ima, idővel minden célba ér – magyarázza Mohos Gábor. Filozófiai tanulmá-

Esztergom-Budapesti Főegyházmegye Karizmatikus Személyi Plébániáján. 2018 augusztus 1-jétől püspöki kinevezéséig – 2018. október 4-ig – a római Pápai Magyar Intézet rektora volt.

(folytatás a 2. oldalon)

Fegyverből harang a békéért

Furcsa tárgyra figyeltem fel egyik szombaton, amint előesti szentmisénkre megérkeztem. A Wuppertal-belvárosi Szent Lőrinc-templom közepén egy állványon felállítva harangot lehetett látni. Közelebb érve feltűnt, hogy nem szokványos, fémről készült nyelv csüng alá a harang közepéről, hanem egy automata géppisztoly helyettesíti azt. A látványon elgondolkodva eszembe jutott az az izajási jövendölés, amelyet advent elején olvasunk a liturgiában: „Ők ekevassá kovácsolják kardjukat és lándzsájukat szőlőmetsző kessé. Nemzet nem emel kardot nemzet ellen, és nem tanul többé hadviselést” (Iz 2,4).

Napjainkban különös üzenete van ennek a harangnak, hiszen az ukrainai konfliktus következtében már több mint egy éve közel van hozzánk a háború réme. A média naponta eláraszt bennünket a két szláv testvérnép ádáz harcának borzalmával.

De nemcsak Ukrajnában folyik ma háború a világon, hanem Szíriában, Maliban, Etiópiában, Jemenben és sok más helyen is „szólnak” a halálos fegyverek. Persze az Európa keleti részén zajló konfliktus jobban (meg)érint minket, mert térben közelebb van hozzánk. Naponta halljuk a nyugati hatalmak minél nagyobb mennyiségű fegyverszállítást sürgető retorikáját, de a fegyverszünetre való felhívást és békekötési kezdeményezés gondolatát csak Ferenc pápa és Magyarország Kormánya tartja fontosnak.

Nemrég ért véget a Német Katolikus Püspöki Konferencia tavaszi gyűlése, amelynek végén a sajtótájékoztatón is inkább az önvédelemre való jogot és az azt támogató fegyverek létjogosultságát hangsúlyozták, mintsem a párbeszédre és a kompromisszumra való készség fontosságát.

De akkor hogyan lesz béke? – kérdezi az egyszerű ember nap mint nap.

„Ne ölj!” – így szól az ötödik parancs. „You shall not kill” – olvasható a kiállított békeharangon. A testébe vésett betűk egyértelműen válaszolnak kétségeinkre.

A harang keletkezéséről megtudtam, hogy a híres Kelly Family egyik tagja, Michael Patrick Kelly fegyverekből és világháborús lövedékekből öntette. Célja, hogy az erőszak nyelvét felváltsa a békére való felhívás. Mert béke csak akkor lesz, ha elhallgatnak a fegyverek, s az egymással ellenséges viszonyban lévő felek végre tárgyalóasztalhoz ülnek: az emberi életet kioltó fegyverekből békére, egyetértésre hívó harangok keletkeznek.

2017-ben Michael Kelly valamelyik felépítésére utazva egy folyóirat cikkét olvasva felkapta a fejét egy híren, miszerint a huszadik századi két világháború kapcsán több mint 150 000 harangot olvasztottak ágyúvá és különféle fegyverekké. A hír olvastán a zenész elborzadt, és elhatározta, hogy a béke útját választja: békeharangokat öntet, amelyeket különböző német városokban helyeztet el, felhívva az emberek figyelmét a háború borzalmaira és hatásaira.

Szándéka megvalósításához nagy kitartásra volt szükség, mert a harangokhoz csak eldobott, kiszuperált fegyvereket, ágyú- és golyómaradványokat akart felhasználni. Így jutott el Verdunbe, ahol az első világháború színterén német és francia elesett katonák ezrei

nyugodnak, s ahol hektáronként kb. 50 tonna fémszilánk és háborús maradvány található még ma is. Engedélyt kérve a begyűjtésre bőséges nyersanyaghoz jutott. Majd harangöntő céget keresett és az első világháború végének századik évfordulójára el is készülhetett az első békeharang. Michael Kelly akkor még nem is sejtette, mennyire időtálló üzenet terjesztésére vállalkozott. „Csak” emlékeztetni akarta a német nagyvárosok lakóit, hogy ne vegyék magától értetődőnek a békét, hanem ki-ki a maga helyén tegyen is annak megőrzéséért. Ahogy dalaiban is hangsúlyozta: „A béke ugyan nem minden, de béke nélkül már semmi sincsen...”

Lukács József, Köln

Mohos Gábor püspököt...

(folytatás az 1. oldalról)

2018. szeptember 29-én, Szent Mihály napján kapta Rómában a telefonhívást, hogy a Szentatya kinevezte őt segédpüspöknek. Keresztelése szintén Szent Mihály napján volt és bérálásakor is Szent Mihályt választotta védőszentjének fiatal felnőttként. A Mihály név eredeti jelentése pedig az, hogy „Ki olyan, mint az Isten?” Ezek egybeesésében Mohos Gábor Szent Mihály közelségét, segítségét látta, ezért választotta püspöki jelmondatul a 113. zsolnárt: „Quis sicut Dominus Deus noster?” „Ki olyan nagy, mint az Úr, a mi Istenünk?” Jelmondat-választásának másik oka maga a zsolnárt volt, amely nagyon hasonlít a Magnificathoz. A Szűzanya hálaéneke először kifejezi Mária háláját Istennek a nagyságáért, hatalmáért, azután beszél az Ő műveiről: „hogy felemeli az alázatosakat, lehajol azokhoz, akik messze vannak tőle. A mai világ annyira igénybe veszi az energiáinkat, hogy sokszor elfelejtjük felemelni a tekintetünket, pedig lelkünk sebzettsége csak Isten kegyelmével gyógyulhat be. A püspök atya, mint mondja, ebben szeretne Isten munkatársa lenni.

Ferenc pápa 2018. október 4-én nevezte ki iliturgi-i címzetes püspökké és esztergom-budapesti segédpüspökké; püspökké 2018. december 8-án az esztergomi bazilikában szentelte Erdő Péter bíboros, esztergom-budapesti érsek, Michael August Blume apostoli nuncius és TERNYÁK Csaba egri érsek segédletével. Mohos Gábor érseki általános helynök, az Esztergomi Főszékesegyházi Káptalan tagja és nagyprépostja. Az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusra való készüllet évei alatt a NEK Titkárság vezetője volt. Snell György esztergom-budapesti segédpüspök, a Szent István-bazilika plébánosa, a Szent Jobb ör-

nek halála (2021. február 26.) után, 2021. szeptember 16-án Erdő Péter bíboros kinevezte Mohos Gábort a Szent István-bazilika plébánosává, 2022 márciusában pedig a külföldi magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott koordinátora lett.

Két és fél évvel ezelőtt, 2019. október 8-án jelent meg a Katolikus.Ma portálon Varga Gabriella *Isten szava teremő szó* című, Mohos Gábor segédpüspökkel készített interjúja. Ebből idézünk részleteket.

– **Püspök atya többször is szólt arról, hogy az életünket nem mi keressük, találjuk és választottuk, hanem ajándékba kaptuk, és csak akkor juthatunk el az Istenre hagyatkozás nyújtotta biztonság érzetéhez, ha ennek megfelelően tekintünk rá. Mire is utalt itt pontosan?**

– Arra, hogy egyikünk sem maga döntötte el, hogy létezni akar ebben a világban. Az életünket nem magunknak keressük és találtuk, hanem ajándékba kaptuk, Isten adta nekünk, mint ahogy sokféle adottságunkat is: ha egészségesek vagyunk, azt, ha nem vagyunk egészségesek, de még itt vagyunk, akkor azt, és a képességeinket, ki-ki a saját tehetségét, amellyel a világot, családját, közösségeit, a saját egyéniségét színesebbé tudja tenni. Ebből az atyai örökségből az ember törekszik felépíteni a biztonságát. Ha ez a biztonság egyszer csak megintog, ha gyengének kezdjük érezni magunkat, ha valami miatt egyedül érezzük magunkat – s ez még akkor is lehetséges, ha sokan vesznek körül, hát még ha tényleg egyedül vagyunk –, ha az egészségünk meggyengül, akkor úgy is dönthet az ember, hogy lázadjon Isten ellen, de mindez arra is rádobhat, hogy a biztonságot mégiscsak az Atya közelében

találja meg. Isten ajándékoz meg minket ezzel a biztonsággal, Ő adja meg nekünk azt a biztonságot, amely nem földi értelemben vett, tehát nem is foszlik csak úgy szerte-szét, hanem annak a bizonyossága az ember szíve mélyén, hogy bármilyen nehézség, gond és baj között vagyunk is, Isten szeret minket. És nemcsak szeret, hanem mivel Ő mindenre képes, ebben a szeretetében meg is fog tartani, meg fog őrizni és át fog vezetni minket az örök életre. Isten mellettünk áll, és minden földi probléma, küzdelem, nehézség és látszat ellenére életünket a kezében tartja, különösen akkor, ha ezt megengedjük neki, ha hagyjuk, hogy szeressen, gondoskodjon rólunk. Isten irgalmas, és ha mi hagyjuk Isten irgalmától megérinteni magunkat, ha engedjük, hogy megbocsásson nekünk, ha bízunk benne, ha tudjuk, hogy Ő nem büntetni akar, mert Ő irgalmas és szerető Atya, akkor ez a hit meg fogja alapozni bennünk a biztonságot, azt a ráhagyatkozást Istenre, amely utat nyit a jövőbe vetett reményünknek, a személyes életünkben éppúgy, mint a közösségünk számára. Rajtunk múlik, hogy felismerjük-e, milyen szerepet szán nekünk az Ő tervében és tudunk-e ebben az Ő munkatársai lenni. A mi hitünk a szeretetről szól, arról, hogy Isten végtelenül szeret minket. Hogy eljött értünk a földre, meghalt értünk azért, hogy a szeretetével kísérhessen minket mindenhol, még a halálban is. Hogy mindenhol ott lehessen velünk és az életünket megújítsa.

– **Jézus, keresztény hitünk alapítója ma is köztünk van az Oltáriszentségben való ságosan is, a Vele való találkozást minden szentmisén megünnepeljük. Mit jelent ez nekünk, mindannyiunknak?**

– A szentmise a földön a legsodálato-

Ferenc pápa imaszándéka májusra

Egyházi mozgalmakért és csoportokért. Imádkozunk, hogy az egyházi mozgalmak és csoportok mindennap újra felfedezzék evangelizációs küldetésüket, és saját karizmáikat a világ szükségleteinek szolgálatába állítsák.

„...Legelőször is szeretném megköszönni nektek az elkötelezettségeteket, hogy az élet legkülönbözőbb területein tesztek naponta tanúságot az Evangéliumról. Munkahely, szociális tevékenység, képzés, az utca, a vasúti várótermek... mindez a ti apostoli területetek, ahol lehetőségetek nyílik az evangelizálásra. Meg kell értenünk, hogy az evangelizáció olyan küldetés, ami a keresztségünkben fakad. Ez tesz bennünket Krisztus papságában pappá, papi néppé. És nem kell folyton a papra várni, hogy majd jön és evangelizál... Igen, egyszerű munkát végeznek, misszionáriusként is, de minden megkeresztelt embernek a feladata az Evangélium hirdetése. Ezt élesztették fel újra mozgalmaitokkal. És ez nagyszerű. Köszönöm nektek!... A pandémia alatt saját szemetekkel láttátok és érintettétek sok-sok ember szenvedését és szorongását, főként a legszegényebb országokban, ahol sokan vannak jelen közületek. Hálás vagyok nektek, mert ilyen körülmények között is az emberek mellett maradtatok, és azzal a kreativitással tettétek tanúságot az evangéliumi szolidaritásról, amire csak az képes, akinek a szíve telve van szeretettel. Ez pedig az Úr szeretetének megtapasztalásából tud fakadni. Ezt láttuk sok szerzetesnővéknél, megszentelt életet élő nőknél, sok papnál és püspöknél. – Eszembe jut egy püspök, aki lélegeztetőgépre került, mert a rábizottakkal akart maradni. Mostanra lassan kezd rendbe jönni. – Köszönöm Nektek ezt a tanúságtételt! Őszertartozunk, testvérek vagyunk, erről nem mondhatunk le. Nem lehet fél szívvel szolgálni...” (Ferenc pápa az egyházi mozgalmak, új közösségek és a civil szervezetek moderátorainak mondott beszédéből, 2021)

Hiba György SJ

sabb cselekmények közé tartozik. Amikor az oltáron kimondjuk mi, papok, azokat a szavakat, amelyeket Jézus mondott az utolsó vacsorán, akkor ezekre a szavakra Ő megjelenik a szentostyában és a borban valóságosan. Mert Isten szava teremő szó. Isten, ha mond valamit, az úgy lesz. Így történt a teremőskor is: Isten azt mondta, hogy legyen, és lett. Isten szavára nincs olyan, hogy valami nem történik meg. A háborgó tenger sem tehetta meg, hogy Jézus szavára nem csendesedik el, mert az Isten szava teremő szó. Ugyanígy amikor Jézus az utolsó vacsorán azt mondta, hogy „Ez az én testem” és „Ez az én vérem”, akkor ez azt jelentette, hogy az a kenyér az Ő teste és az a bor az Ő vére lett. És megadta az egyháznak, hogy amikor a szentmisében mi, papok kimondjuk ezeket a szavakat, akkor azoknak ugyanaz az isteni hatóerejük van, mint amikor Jézus mondta, mert Ő mondja ki most is rajtunk keresztül. S e szavak nyomán megjelenik valóságosan, és táplál bennünket az Ő testével és vérével. Ez a mi igazi erőforrásunk, ebből tud a mi egyházunk megújulni.

Isten az Ő szeretetével megnyitja a mi egymás felé sokszor bezáruló szívünket, újrantitja azt az életre, az örömmre, az egymásnak való megbocsátásra, az egymáshoz való közeledésre.

Varga Gabriella

Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetését vett át Tóth Krisztina Angyalka és Pál István atya

Nemzeti ünnepünk, március 15. alkalmából Magyarország köztársasági elnöke kitüntetések adományozott és ebben az európai magyar katolikusok többszörösen érintettek. Orbán Viktor miniszterelnök előterjesztésére Novák Katalin a Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetés adományozta a Franciaországban élő **Tóth Krisztina Angyalka** rendezőnek, nyugalmazott nizzai regionális színházművészeti tanácsadónak Mindszenty József hercegprímás emlékiratainak franciára fordítása, Magyarország jó hírnevének öregbítése, valamint a magyar és a keresztény kultúra népszerűsítése érdekében végzett tevékenysége elismeréseként. A rangos kitüntetés Tóth Krisztina Angyalka 2023.

március 14-én Budapesten a Karmelita kolostorban vette át Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettesétől. (Fotó: Magyar Kurír)

Magyarország Köztársasági Elnöke szintén a Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetés adományozta **Pál István**, a Szent Erzsébet Katolikus Magyar Bázeli Misszió lelkipásztora részére a Svájcban élő magyar katolikus közösség identitásának megőrzését és hitéletének biztosítását szolgáló munkája elismeréseként. A kitüntetés István atyának 2023. március 26-án Bázelen a magyar szentmisét követő nemzeti ünnepi megemlékezésen adta át Czukor József, Magyarország rendkívüli és meghatalmazott berni nagykövete és Kroll Eszter konzul. (Fotó: Felber Irén)

A kitüntetések átvételéhez mindkét díjazottan szeretettel gratulálunk! (Szerkesztőség)

„A kárpátaljai magyar közösség támasza és erőssége”

Esterházy-díjjal tüntették ki Majnek Antal nyugalmazott püspököt

A Rákóczi Szövetség 1991 óta minden év márciusában Esterházy János életművére emlékezik és Esterházy-díjat adományoz olyan személyeknek vagy intézményeknek, akik és amelyek az ő szellemében a magyar közösségek szolgálatában kiemelkedő tevékenységet folytattak, illetve a mártír sorsú politikai szellemi örökségének megőrzéséért – a kereszténységért, az összmagyarságért és Közép-Európa népeiért – kimagasló tevékenységet fejtettek ki. 2023-ban a díjat Majnek Antal nyugalmazott munkácsi római katolikus püspök kapta a kárpátaljai magyarokért és minden Kárpátalján élő emberért végzett szolgálata elismeréseként.

Kereszténység és magyarság összetartozó fogalmak – kezdte ünnepi beszédét 2023. március 12-én az Országház felsőlázi termében Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes. Az európai nemzetek mind fiatalabbak, mint a keresztény egyház, tehát az egyház nem megfojtani akarta, hanem segítette a nemzetek fennmaradását, mert minden nemzet Istennek egy gondolata, amelyen munkálkodni kötelességünk. Esterházy János arra tanít, hogy két tévedést kell elkerülni: ha nem tekintjük értéknek a nemzeti létet, és ha nem ismerjük el a másik nemzet értékeit. Pályája során ő mindvégig elkerülte ezt a két szélsőséget, ezért tudta az egész Kárpát-medencei sorsközösséget képviselni. A szlovák fasizmus idején hirdette, hogy nem ismer más keresztet, csak a Golgota keresztjét, de ugyanúgy nem ismert más csillagot, csak a betlehemi. Vértanúsága matuzson utat nekünk, és hogy ne tévedjünk, abban – reméljük – mielőbb az oltárról segít bennünket – zárta gondolatait Semjén Zsolt.

A kitüntetettet elsőként Berhidai Piusz OFM, a Ferences Rendtartomány tartományfőnöke laudálta.

Berhidai Piusz OFM méltatóbeszéde

Tisztelt Miniszterelnök-helyettes Úr! Eminenciás Bátoros Úr! Tisztelt Államtitkár Úr! Kedves Elnök Úr (Csáky Csongor, Rákóczi Szövetség)! Excellenciás Antal Püspök Atya, Kedves Testvérem! Tisztelt Ünneplő Egybegyűlte! Megtisztelő feladat számomra, hogy laudációt mondhatok az Esterházy János-díj átadóünnepségén, és hálás tisztelettel adozom a Rákóczi Szövetségnek, amely az idén Majnek Antalt, a Munkácsi Római Katolikus Egyházmegye nyugalmazott püspökét részesíti e díjban. Megtisztelő, hogy a ferences rend tagjaként, azaz kisebb testvérként rendünk egy másik tagját, egy másik kisebb testvért méltathatok az Ország házában.

Három vonás az, ami eszembe jut, amikor ez alkalomból Antal atya szolgálatára tekintek: valóban katolikus módon szolgálja a ránk bízottakat – azaz mindenkinek mindene lenni, a Jóisten szeretetét, örömet és békéjét tapasztalhatóvá, elérhetővé tenni minden ember számára, nemzeti, nyelvi, vallási, felekezeti hovatartozástól függetlenül. Mindezt ferencesként, még püspökként is kisebb testvérem maradván, testvérként a testvérek között, kisebbként a kisebbek között, a szegények között forgolódva. Végül: mindig szem előtt tartva a vértanúk példáját, vagyis vállalva az áldozatokat, a kereszt hordozását, amely egyedül képes hiteles tanúvá formálni.

Majnek Jenő, aki a ferences rendbe lépett az Antal nevet kapta, 1951. november 18-án született Budapesten. Gyermekek és ifjúkorát Pilisszentlászlón töltötte, olyan településen, ahol akkor is, most is meghatározó a szlovák nemzetiség, s így jellemző a szlovák nyelv ismerete is. Itt járt általános iskolába, majd a szentendrei állami gimnáziumban érettségizett. Egyetemi tanulmányait, egy év katonai szolgálat után, a Budapesti Műszaki Egyetem Villamosmérnöki Karán végezte, majd mérnökként helyezkedett el a Mechanikai Mérőműszerek Gyárában. Ez az időszak ugyanakkor a mélyebb istenkeresés és a hivatás megtalálásának az időszaka is volt.

Akik Istent keresték, sőt papságra készültek a kommunista diktatúra idején, azok számára az élet része lehetett az is, hogy titokban járnak teológiai szemináriumra, magánlakáson összegyűlve hallgatnak profesz-

zorokat, zárt ajtók mögött fedezik föl Isten igazságát. Ilyen körülmények között történt Antal atya számára a találkozás Assisi szentjének életével és érlelődött meg benne a ferences hivatás.

Majnek Antal 1977-ben lépett be a ferences rendbe, a Magyarországon akkor – megszorításokkal ugyan, de működő – Kapisztrán Szent János Rendtartományba. 1981-ben tett örökfogadalmat, majd a teológiai tanulmányok elvégzése után 1982-ben szentelték pappá. Az újmisési rendtag a szentendrei Ferences Gimnáziumban kezdett fizika-, technika- és hittanórákat tartani – elfogadva azt a kényszerhelyzetet, hogy ferences csak úgy lehetett, ha vállalja a paptanári munkát.

1989-ben, Paskai László bíboros úr kérésére, a Kapisztrán Szent Jánosról nevezett magyarországi ferences provincia három rendtag kiküldését vállalta Kárpátaljára. A következő évek alatt az ő szolgálatuk tizenöt plébánia ellátását jelentette a nagyszőlősi és huszti járásban.

De mit is jelentett ez? 1989-ben még volt Szovjetunió – sokan csak találgatták még, hogy vajon a reformer Gorbacsov-féle irányzat megerősödik vagy elbukik, amikor Paskai bíboros májusi látogatásával közel egyidőben Moszkvában a Kommunista Párt Kongresszusa zajlott.

Mindeközben Kárpátalján a római katolikusok körében – akik között nemcsak magyarok, hanem német, szlovák és ukrán ajkúak is voltak – csupán kilenc öreg atya végezte a lelkipásztori szolgálatot – közülük az egyik vak volt, a legfiatalabb is 70 éves, s volt olyan, aki 18 helyre járt misézni.

Ilyen körülmények között érkezett Kárpátaljára Antal atya s alakított harmadmagával ferences közösséget Nagyszőlősen.

Az emberek insége egyszerre volt anya-

naikba, elkezdett nyári hittantáborokat szervezni Kárpátalja gyönyörű vidékein, számos magyarországi önkéntes segítővel. Úgyszintén amikor a viski cigánytábor mélyszegénységével találkozott, közösségi házat épített, ahol az emberek – és főképp a gyerekek – összegyűlhetnek az akkor még élő, szentéletű Marcsu néni körül, hogy meleg ételt egyenek, játsszanak és megtanuljanak imádkozni. Hosszan lehetne sorolni azokat a kezdeményezéseket, amelyek az egyházi élet újraéledésének bizonyítékai voltak akkor, és amelyek jellemzik Antal atya munkálkodását mind a mai napig, a jelen vészterhes időkben is.

Ilyen és ezekhez hasonló történések nyomán válik lehetségessé, hogy egy helyi egyház szervezetileg is megerősödjön. Ennek a folyamatnak volt fontos mérföldköve, hogy 1995. december 9-én Öszentsége II. János Pál pápa Majnek Antalt nevezte ki febianai címzetes püspökké és a Kárpátaljai Apostoli Adminisztrátor segédpüspökévé. A szentelése 1996. január 6-án volt Rómában a Szent Péter-bazilikában. (A kárpátaljai ordinárius ekkor még továbbra is Antonio Franco érsek, kijeji nuncius volt.) Antal atya jelmondata: *Dominus fortitudo mea! Az Úr az én erősségem!*

A püspöki kinevezés jelentőségéről Rendünk akkori generálisa így írt levelében: „A bízalom nagy gesztusa és a testvérek szorgalmas munkájának és a rendtartomány életteregének elismerése ez a Szentatya részéről: hálát adok az Úrnak értetek és veletek... meg vagyok győződve arról, hogy az Úr bőszéges segítségünkre lesz, mert mindig megjutalmazza azokat, akik örömmel adakoznak” (Hermann Schalück ofm min. gen., 1995. december 13.).

Antal atya püspökként felvette az ukrán állampolgárságot, és valóban „katolikus” módon egy többnyelvű, többnemzetiségű vidék hívő életének szolgálatába állt. Erre képesítette őt „addig is tapasztalt nyitott és felelősségteljes magatartása” (ahogy akkori előjárója nyilatkozott).

1997-től Kárpátalja apostoli kormányzója (adminisztrátora), majd miután 2002-ben Öszentsége, II. János Pál pápa az apostoli kormányzóság területén megalapította a Munkácsi Egyházmegyét a római katolikus hívek számára, őt nevezte ki első munkácsi püspökké. Beiktatása 2002. szeptember 27-én volt a Szent Márton-székesegyházban.

A püspöki szolgálatban eltelt évek telmerdek munkáját és ennek gyümölcseit nincs mód itt felsorolni – helyi egyházközségek megerősítése és újak alapítása, papi és szerzetesi hivatások egyengetése, óvodák, karitás- és rehabilitációs központok, egyházmegyei újság és az egyházmegyei Katechetikai Központ, a katekéták képzésének megszervezése és fenntartása. Újabb és újabb helyzetek, amelyek mind megpróbálták püspök atyát testileg-lelkileg, mégis mindig meg tudott maradni valóban katolikusnak, ferencesnek, hiteles embernek.

A püspökszentelés utáni napon az audiencián II. János Pál ezt súgta az új püspök felébe: „A munkácsi görögkatolikus püspök, Romza Tódor példája legyen szeme előtt.”

A mai díjátadáson ugyancsak egy vértanú példája lebeg szemünk előtt. Ők és a többi vértanú példája üzeni számunkra, hogy hitelenség a hitből fakadó áldozatkészségből ered.

Isten éltesse a díjazott Majnek Antal püspök atyát!

Potápi Árpád János nemzetpolitikáért felelős államtitkár a kitüntetettet méltatva kiemelte:

„Majnek Antal nyugalmazott püspök, mindannyiunk Antal atyája három évtizedes

kárpátaljai szolgálata alatt több emberöltőnyi munkát végzett el. Felsorolni is nehéz mindazokat az intézkedéseket, amelyeket a római katolikus egyház és a kárpátaljai nemzetiség, és mi, magyarok mindannyian köszönhetünk neki. Elévülhetetlen szerepe volt a magyar anyanyelvű kárpátaljai római katolikus egyház Szovjetunió széthullását követő újjáélesztésében és újjáépítésében, a Munkácsi Római Katolikus Egyházmegye megszervezésében, létrehozásában, az elsetteket felkaroló Munkácsi Szent Márton Karitás létrehozásában, az ifjúság oktatása tekintetében a Munkácsi Szent István Líceum megalapításában és a Felső-Tisza-vidéki óvodák létrehozásában, valamint az Egyházmegye templomainak megújításában, a közösség lelki újjáélesztésében.

A kárpátaljaiak nemzetiségétől függetlenül szerencsésnek és áldottnak érzhetik magukat, hogy egy ilyen embert kaptak a Gondviseléstől. A mai tébolyult világunkban nagy szükségünk van

olyan páratlan, példaértékű papi életutakra, amilyen Antal atyáé. Az Úr az én erősségem – olvashatjuk a püspöki jelmondatában –, Isten kegyelmén keresztül pedig Antal atya lett a kárpátaljai magyar közösség támasza és erőssége.

Nem tudnék méltóbb embert, aki érdemeiből lenne ma az Esterházy-díjra. Ezzel a díjjal nemcsak azt szeretnénk megköszönni, amit püspöki szolgálata alatt tett, hanem azt is, ahogyan azt mindvégig tette: alázattal, szerénységgel, tisztelettel és tisztelve, becsülettel és megbecsülve, mindenben és mindenkiben a jót keresve.”

Az ünnepélyes és hatalmas tapsal kísért díjátadás után Majnek Antal köszönetet mondott a kárpátaljai közösségnek, amely harmincnyolc éve segíti munkáját, és azoknak, akik itthonról támogatták. De a legnagyobb köszönet az Úristennek jár, amiért megengedte, hogy a legtöbbet szenvedett ország-részben szolgálhasson – mondta. Akik ott tartják a frontot, mind a reménység hordozói. Ő maga a béke pártján áll – tette hozzá.

Az emlékünnepségen részt vett Arkadiusz Adamczyk lengyelországi egyetemi tanár, akinek magyar nyelven megjelent „Tiszteljük egymás nemzeti meggyőződését...” Esterházy János gróf életpályája című könyvét, amelyet az Országház Könyvkiadó jelentett meg. Pelyach István történész mutatta be. Mint elmondta, a monográfiára Németh Zsolt, a Külügyi Bizottság elnöke és Molnár Imre történész, Esterházy-kutató hívta fel a figyelmet. A szerző más szemszögből, a korabeli politikai rendszerek összefüggéseiben, sok forrásanyagra támaszkodva tárgyalja Esterházy pályáját. Arra is válaszol, hogy miért nem lehetett ilyen hosszú ideig példakép a mártír politikai, és tudatos sorsvállalását az 1849-es mártírokéhoz hasonlítva.

Arkadiusz Adamczyk, akinek a szavait Molnár Imre tolmácsolta, elmondta: Esterházy Jánost a lengyelek is magukénak érzik, édesanyja, Tarnowska grófnő révén. Hangsúlyozta az asszony hősiességét, aki férje korai halála után három gyermekével nem tért vissza Lengyelországba, hanem magyar földön maradt hűségesen férje utolsó, fiához intézett szavaival: „Legyél mindig jó magyar!” A szerző hozzátette, hogy az apa intelmét az anya azzal egészítette ki: „Legyél mindig jó keresztény!” Esterházy János, akinek boldoggá avatása lengyel kezdeményezésre indult, megérdemli, hogy Közép-Európa védőszentje legyen, hiszen a magyar apa és a lengyel anya fia nem mondott le sem cseh-szlovák, sem szlovák állampolgárságáról. Adamczyk végül könyvének első példányát Majnek Antalnak ajándékozta.

Az óriási taps és a Szózat eléneklése egy kivételesen felemelő ünnepség záróakkordja volt – számolt be az eseményekről a Felvidék Ma.

(Szerkesztett összeállítás)

(A fényképek forrása:

www.facebook.com/potapiarpad)

Gyermekeknek

Mindannyian emlékszünk arra, hogy négy évvel ezelőtt súlyos tűzvész pusztított a világ egyik leghíresebb templomában, a párizsi Notre Dame-ban. Hatalmas károk keletkeztek a gyönyörű épületben, amelyek felújítása éveket vesz igénybe. A minap olvashattuk a hírt, hogy a tervek szerint jövő év végén, Szeplőtelen Fogantatás ünnepén nyílik meg újra a látogatók előtt, ekkortól lesznek ismét szentmisék a nevezetes székesegyházban. A mai napig nem derült ki, hogy mi okozhatta a tűzvészt, abban viszont biztosak lehetünk, hogy szerte a világon sokan imádkoztak Szent Flórián közbenjárását kérve, hogy a tűz ne pusztítsa el a templomot.

Ki volt Szent Flórián, miért hozzá imádkozunk, hogy kerülje el otthonunkat, temp-

lomunkat, iskolánkat a tűzvész? Flórián életéről nem tudunk sokat. Annyi bizonyos, hogy az ókori Római Birodalom területén élt a Kr. u. III. században és magas rangú katonatisztként szolgált a császárt. Bár sokáig maga is pogány volt, idővel megtért és hitvalló keresztényként tett tanúságot Istenről. Miután katonai szolgálata a végéhez ért, a mai Ausztria területén telepedett le. Nemcsak életével, hanem halálával is bizonyította szikla-

szilárd hitét: a keresztényüldözések idején, mivel nem volt hajlandó megtagadni Istent, nyakában kövel az Enns folyóba lökték. Így halt vértanúhalált.

Alig van olyan magyar helység, ahol Szent Flórián képét vagy szobrát ne találunk meg a templomokban, a házakon vagy az utak mentén. Legtöbbször katonaruhában ábrázolják, amint dézsából vizet önt egy égő házra. A szentről szóló egyik legenda szerint Flórián még gyermek volt, amikor imádságára csodálatos módon kialudtak

egy égő ház lángjai. Egy másik csodás történet elbeszéli, hogy egyszer egy szénégető nagy máglyát rakott, amelyet portakaróval fedett be. Amikor a farakás belseje már izzott, egy nagy szélvihar megbontotta a portakarót és az egész lángba borult. A szénégető megpróbálta újra befedni a máglyát, de közben a lángok közé esett. Ekkor így fohászkozott: „Szent Flórián, aki vízben lettél vértanú, küldj vizet segítségemre és mentsd meg az életemet!” Azonnal víz öntötte el a máglyát és a szénégető megmenekült.

Így lett tehát Flórián a tűzvész ellen védő szent, akire ebben a hónapban, május 4-én emlékezik Egyházunk.

Kovács Péter

Pannon mise: voks az értékrendünk, kultúránk mellett

Schóber Tamás zeneszerző az Egyesült Államokban is bemutatta művét

A Pannon misét 2020-ban írta Schóber Tamás. Szerzeményének ősbemutatóját a Pécsen élő zeneszerző, zenepedagógus, karnagy az Amerikai Egyesült Államokban több helyszínen is megtartotta a PTE Pannon Gyermekkaral, így 2022. június 21-én Manhattanban a New York-i Magyar Konzulátuson, június 24-én a Szent István Katolikus Közösség által szervezett koncerten a Szent Joseph-templomban, majd június 26-án a New Brunswick-i Szent László-templomban. Ez év márciusában pedig ismét a tengerentúltra irányult a művész figyelme, amikor a nagy zenemegosztókon elérhetővé tette új sorozatának első két darabját: a *Vancouver Memory* és a *New York Memory* kompozícióit. Schóber Tamást munkássága mellett a diaszpórához fűződő szoros kötődéséről is kérdeztük.

– **Miben gyökerezik illetően szoros kapcsolata a tengerentúli magyar közösségekkel?**

– Első ízben 1998-ban látogattam kórusal Kanadába, Vancouverbe. Ekkor magyar családoknál szállásoltak el bennünket és csodák csodájára egy Pécsről elszármazott család vendégszeretettel élvezhettem. A meglepetés az volt, hogy a család fiatalabb tagja azelőtt pécsi zenekaromban, a Baranya Big Bandben zongorázott. Aztán a '80-as évek végén váratlanul elhagyták az országot; nem is gondoltam, hogy egyszer találkozom még velük az életben. Ők titokban tartották ezt a meglepetést! Amikor megláttuk egymást, az szavakkal le nem írható érzés volt, és ebben az érzésben minden benne foglaltatott, amit a mai napig érzek, amikor a diaszpórában élő magyarokkal találkozom bárhol a világban! Mindenhol otthon vagyok, ahol magyarok élnek... Ez az érzés az igazán összetartozásról, a szeretetről, a meg nem fakuló hűségről és mindenről szól, ami a magyarokat összehozza, összetartja.

– **Mi hívta elő Önből az állandó miseénekek – Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus, Benedictus és Agnus Dei – hat tételéből álló, huszonegy perces Pannon misét?**

– Forrongó, változó világunkban szerettem volna letenni a voksomat egy értékrend, egy kultúra mellett. Én is ebbe az értékrendbe születtem bele, a szüleimtől ezt láttam. Nagyon fontos tudatosítanunk, hogy nemcsak mi magunk vagyunk a világ, hanem van a földi életen túl egy másik valóság, amely segíti a mi életünket is. Ez a hit feljogosít minket arra, hogy nekifogjunk egy ilyen mű megírásának. És kapunk is segítséget fölülről. Ezt a misét is, amikor visszahallgatom, olyan, mintha nem is én írtam volna. És csak ugyan: én azokat a hangokat írom le, amelyeket belülről hallok. De hogy miért éppen azokat hallok, azt nem tudom... A Jóisten megadja az embert olyan képességekkel, amelyek révén az Ő tervét valóra tudja váltani. Ezt én nagy ajándéknak tartom.

A Pannon misével, úgy érzem, sikerült egyértelművé tennem a vallási értékeket mint az európai zenekultúra irányvonalait. Megpróbáltam úgy alakítani, hogy egyszerűen legyen konzervatív értékeket hordozó alkotás, de közben a leginnovatívabb zenei megoldásokat alkalmazza. Például nagyon ritka, hogy valaki gyermekeknek ír misét és nem felnőtteknek. Én ezt a művet (is) gyermekeknek írtam. Fontosnak érzem az ő nevelésük szem előtt tartását.

A Pannon misét a gyermekkar mellett egy vonósnyegyes és egy zongora szólaltatja meg. Meghallgatható a világhálón a zeneletöltő platformok mellett a saját honlapomon is (www.schober.hu/muvei). A Bartók Rádióban is találkozhat az egyes tételekkel a hallgató.

– **Hogyan fogadták az Egyesült Államokban a Pannon mise tavaly nyári, New York- és New Jersey-beli ősbemutatóit?**

– Kimondhatatlanul jó érzés volt saját, nagy lélegzetű misémrel a közönség elé állni! Ami még emlékezetesebbé tette a New York-i bemutatót, az volt, hogy mindkét bemutatót Manhattanban tartottuk. Az elsőt a Magyar Konzulátuson a New Yorkban állomásozó nagykövetségek, konzulok, diplomaták előtt, akik a világ több mint negyven országát képviselték. A mű, a kórus, az előadás minősége méltán eredményezte, hogy ott nyomban tucat országba kaptunk meghívást. A másik bemutató a Szent István közösség által szervezett koncert volt a 82. utcában lévő templomunkban. Itt a szakrális környezet, az akusztika még nagyobb emelt a bemutató színvonalán, az előadás teremtette hangulaton. Itt a New Yorkban élő magyar egyházi vezetők, előjárók tették tiszteletüket a zömmel magyar származású közönséggel együtt.

A következő bemutató New Jerseyben, New Brunswick városában volt, ahol a Szent László napi búcsún mutathattuk be a *Pannon misét*, mondhatom, igazán jelentős sikerrel! Mindhárom koncertünk után állva tapsolt a közönség, sorba érkeztek a meghívások világszerte, többek között Nairobia is.

– **Mi a háttértörténete a Vancouver Memory és a New York Memory kompozícióit tartalmazó sorozatának és milyen darabok várhatók még ebben?**

– Az elmúlt időszakban próbáltam magyarázatokat keresni arra, hogy a világ dolgait mi viszi előre, mik azok a mozgatórugók, amik döntően hozzásegítenek minket céljaink eléréséhez. Az embereket életkoruk

szintjén két csoportra osztottam: fiatalokra és idősebbekre. Azt figyeltem meg, hogy amíg a fiatalokat az álmaik hajtják előre, addig az idősebbeket az emlékeik és azok felidézése, újra megélt emlékek segítenek a hétköznapi napok tartalmas megéléséhez. Erről beszélgettünk Tihanyi József kollégámmal, aki nemes egyszerűséggel egy hatalmas ötlettel állt elő: *Tamás, már Te sem vagy fiatal. Hatszor körbeutaztad a Földet, olyan helyeken jártál, koncerteztél, ami keveseknek adatik meg (pl. Carnegie Hall), írjál olyan zenét, amelyekben ezek az utazási és koncertélmények, látnivalók, kalandok kelnek életre!* Ez az ötlet tényleg zseniális, köszönöm kedves kollégámnak, Tihanyi Józsefnek, hiszen

szikrát adott egy olyan alkotói periódushoz, amit nem gondoltam volna! Nekem is voltak és vannak ötleteim, de ez a remek felvetés nem nekem jutott eszembe! Annyira jókor jött ez az inspiráció, hogy azonnal hozzáfogtam gondolataim rendszerezéséhez és pár hét után a komponálásnak is nekiláttam. Elkészült az első darab: *Vancouver Memory!* Vadnyugat, indiánok, kalandok, szertartások és ezernyi élmény, illat, étel, fény és hangulat... A nagy zenemegosztókon már elérhető a szimfonikus zenekarra írt monumentális mű, a YouTube-on is ingyenesen elérhető. Ezt követte a *New York Memory*. A jó hír pedig az, hogy már készül a következő állomás. Hogy mi is lesz? A távoli Japán történelmi városait megidéző emlékek zenei vetülete: Kyoto, Tokyo...

– **Miért látta elérkezettnek az időt arra, hogy negyvenéves év után felhagyjon karnagyi tevékenységével és kizárólag a zeneszerzésnek szentelje további életét?**

– Amíg a fáradságos kórusmunka, a koncertek annak rendje és módja szerint viszonylag kevés embert érnek el, addig az elkészült zenék az internetnek köszönhetően pillanatok alatt tudnak százezrekhez, milliókhoz eljutni. Én pedig megőreztem (*Schóber Tamás éppen ebben az évben ünnepli 60. születésnapját. Isten éltesse!* – a

szerk.), az elmúlt 44 évben jóval több mint 15 ezer koncertet adtam, sok tízezer kilométert utaztam, szerveztem a hangversenyeket, betanítottam kórusokat, gyakoroltam, próbáltam, egyeztettem, koncerteztem. Nagyon nagy örömmel tettem, fáradhatatlanul. Kineveltem azt a fiatal generációt is, amelyik folytatja megkezdett munkámat, a helyemre állnak, képviselik azokat az évezredek értékeit, amelyeket magunkénak vallunk, amiket emberileg és szakmailag kialakítottunk. Hiszem, hogy egy pedagógus akkor végzi jól életében a munkáját, ha egyszer csak feleslegessé válik, nélküle is megy töretlenül tovább a munka. Ebben a fázisba érkeztem: örömmel látom, hogy már nincs rám szükség. Helyet, teret adok a fiataloknak, legyenek sikeresek, dolgozzanak meg az eredményekért, ahogy én is tettem. Végtelenül száználmasnak tartom, amikor aggastyánok, mozgásukban korlátozva, féldemens állapotban tapsoltatják magukat a színpadon, azt gondolván, hogy ezt a végtelenségig lehet jól csinálni. Nem, a közönség udvarias és türelmes, de ezzel az erényével nem szabad visszaélni! Sokat ülök a közönség soraiban is, és látom, hallok az őszinte véleményeket... idáig nem szabad eljutni, ezért hoztam meg döntésemet, amíg én nem követem el ezt a hibát. No meg példát is szeretnék mutatni pályatársaimnak, hogy ezt méltósággal a csúcson (Carnegie Hall, New York-i ősbemutatók) is abba lehet hagyni örömmel, önzetlenül, jó szájzettel, annak ellenére is, hogy munkámért anyagi ellenszolgáltatást, társadalmi elismerést sohasem kaptam.

– **Visszatérve a Pannon miséhez, azal több szempontból is fontos küldetést teljesít...**

– Ha ez a zene eljut valakinek a lelkéhez csak azért, mert tetszenek neki a benne lévő zenei fordulatok, talán elgondolkodik azon, vajon mi az, hogy Credo, hogy Kyrie, könyörgés vagy örömmujongás a Glóriában vagy a Sanctusban. És ha ide eljutott, kicsit talán nyitottabbá tudjuk tenni a keresztény kultúra iránt. Ma, amikor annyi veszély fenyegeti a kereszténységet, amikor országonkon, Európán és a világon belül is azt látjuk és érezzük, hogy a kereszténység a legüldözöttebb vallás, hogy kétszázmillió keresztény társunk életveszélyben van, fontos, hogy keresztény tartalmú műveket hozzunk létre, és ezzel is megerősítsük, hogy a kereszténységnek igenis van létjogosultsága, akármilyen külső nehézségek vannak a látóhatáron.

Varga Gabriella
Fotó: Nyári Fanny

Schóber Tamás

Pécsen született 1963. június 5-én. Gyermekkorától kezdve a zenének él, szerzői tevékenysége is odáig nyúlik vissza. Már ifjúkorában több szerzeményét bemutatták kórusok és a saját zenekara. Mára a világ 150 országában hallgatják, vásárolják műveit. Eladott lemezeinek száma éves szinten meghaladja a 300 milliót. Az általa vezényelt együttesekkel Magyarországon kívül a világ 31 országában koncertezett, napjainkig több mint 15 ezer koncertszereplés és hangfelvétel való közreműködés fémjelzi munkásságát. Az elmúlt 35 évben bejárta a világ legjelentősebb hangversenytermeit. A New York-i Manhattan Concert Production karnagyi feladatokkal bízta meg Broadway-produkcióihoz, világkörű koncertjeit 2018-ban New Yorkból szervezték. Ötletadója és vezetője a Shtudioton Zenei Alkotóműhelynek. Ő kezdeményezte 2015-ben a Pannon Zenei Egyesület megalapítását és annak elnökeként nyomban létre is hozta a PTE Pannon Gyermekkart. A pécsi általános és középiskolás diákokból álló kórus 2016 júniusában mutatkozott be önálló koncerttel, azóta számos koncertet adtak és hangfelvételt készítettek. Fesztiválok, ősbemutatók kedvelt közreműködői. Világhírű magyar muzikusokkal koncerteztek, élő rádióadásokban énekeltek. Repertoárjukon Kodály Zoltán, Bartók Béla, Bárdos Lajos, Karai József művei szerepelnek, de részt vesznek a kortárs magyar és egyetemes zene bemutatásában is. 2017 júniusában a New York-i Carnegie Hall-ban léptek színpadra, 2019 nyarán pedig Kanadában és az Amerikai Egyesült Államokban turnéztak. Koncerteztek Calgaryban, Vancouverben, San Franciscóban, Los Angelesben, Clevelandben és New Brunswickban. A magyar kóruskultúrát reprezentáló műveket, köztük Schóber Tamás saját szerzeményeit mindenütt páratlan sikerrel mutatták be. 2020 januárjában Japánban a Kobéban megrendezett Nemzetközi Sing'n Pray Fesztivál és Kórusversenyen bronz X. minősítést értek el. A versenyen kívül Tokióban, Kobéban, Oszakában és más helyszíneken több önálló koncertet és műhelymunkát tartottak. További információk: www.schober.hu.

„Csillag hullott le az égből”, Hajdúnánás csillaga – Maghy Zoltán költő emlékére

Trianon103/4

Kilencvenkét évvel ezelőtt, a karácsony utáni napokban a kortársak e szavakkal búcsúztak dr. Maghy Zoltán költőtől: aki „a 24. tavaszt már nem érthette meg”. Álljunk meg egy pillanatra e tragikus sorsú fiatalember emléke előtt. Korán derékba tört élete és zsenialitása mellett kötelez bennünket a vele szemben is fennálló erkölcsi adósság, hiszen, csakúgy, mint Móricz Pál halálát követően – Kis Tamás költő szavaival élve – ő is a „homokszítáló, hagyatékokat feledtető, eltemető évtizedek áldozata lett”.

Röviddel egy világjárvány súlyának cipelése után különösen is tanulságos lehet számunkra Maghy Zoltán rövid élete és korának társadalma, amelyet ugyancsak naponta tizedeltek a különféle járványok, élen az akkori világ legnagyobb betegségével, a Morbus hungaricus-sal, a TBC-ként ismeretes tuberkulózissal, amely csakúgy, mint a koronavírus, a tüdőt támadta meg. A XX. század első évtizedeiben ugyanis minden tízedik ember ebben a betegségben halt meg. A szegénység melegágyában pedig, *Az Alföld porában* – Maghy Zoltán egyik verscímét kölcsönözve – különösen is magas volt a halandóság.

Abban az időben szinte minden családban jelen volt ez a fertőző betegség Hajdúnánás is. Az alattomos kór észrevétlenül férközött a tüdőbe, s csak lassan, évek alatt fejtette ki pusztító hatását. Így történt ez Maghy Lajos gimnáziumi tanító úr családjában is. A szülők hat gyermekükből ötöt temettek el idejekorán. Kettőt csecsemőkorban, majd egyet valamivel később torokgyógyban, a másik nagy járványos betegségben. A már legényérett fiú, Lajos pedig a szegénység betegsége, a TBC áldozata lett, mindössze 18 évesen. Alig heverte ki a család a tébolyító veszteséget, a legkisebb

gyermekre, a hatodikként született Zoltánra is ráterítette halálaléptét a járvány. Elemi iskolás korában előbb skarlátos lett, majd a még mindig dühöngő spanyolnátha kerítette hatalmába. A leromlott gyermeki szervezetére a végső csapást a tüdőbaj mérte. Tizenöt éves volt, amikor az iskolában egy osztálytársától – akit naponta korrepetált – elkapta a betegséget, és innentől kezdve nem volt menekvés. Hiába kezeltették a szülők, nagyszülők erejükön felül a legjobb európai tudóstanatóriumokban, a lassú halál egyre nagyobbra nyitotta a sír száját.

Az ígéretes pályafutás kapujában álló fiatalember azonban makacsul kapaszkodott az életbe, amelyhez vezérfonalul Madách Imre szavai szolgáltak: „Nem vész el, bármi sors között, ki el nem csüggedett.” És iszonyatos küzdelmei ellenére ő tényleg nem csüggedett. „Egymás után szálltak ki szívéből a gazdag színen pompázó dallamos versek” – írták róla a helyi lapban. Betegsége miatt magántanuló lett. Érettségi után, akkor már súlyos betegen, még felvételt nyert a szegedi jogi egyetemre, ahol 1930 májusának végén kitérítéssel nyerte el államtudományokról szóló doktorátusát. De ekkor már a vég karmai között szenvedett. Kezelőorvosának, a nagy tekintélynek örvendő Nikodemusz doktornak az utolsó hetekben már nem volt lelki ereje látogatni, vigasztalni a fiatalembert, akit oly nagyra becsült. Maga helyett az ugyancsak orvos feleségét küldte.

A versek pedig még ekkor is egyre gyönyögték tolla alól. Utolsó verssoraiban, a mennyek kapujában állva így fogalmazott: „Isten kertjében szép virág leszek.”

Költői lantja 1930. december 27-én hall-

gatott el végleg, amikor örökre Isten kertjébe költözött. Ezekben a napokban még három hasonló korú fiatal nánási lélek követte őt, akik szintén e járvány áldozatai voltak.

Maradt utána a mérhetetlen szülői bánat és a verses füzetek, amelyekbe előbb piszkozatként, majd gyöngybetűkkel véglegesen

Egy kép a hagyatékból: Maghy Zoltán (jobbról) egy szanatóriumi kezelés idején Ausztriában, betegtársaisal, 1927 táján

beírta szerzeményeit. Összesen kilenc darab füzet. Néhány személyes holmijával együtt, az egyetlen életben maradt gyermek, Maghy Zoltán nővére, Gizella (Pauliny Vilmosné) őrizte egész életén át szegedi otthonában. Halálát követően leányára, Babi nénire (Dr. Kovács Zoltánné Pauliny Gizellára) maradt, aki a közel négyszáz versből álló kincset e sorok írójára bízta. „Jóska! Maga tudja, milyen érték. Nagyon kérem, hogy ennek megfelelően őrizze meg és helyezze méltó helyére” – írta levelében azt követően, hogy 2017-ben nagybátyja emlékére a hajdúnánási könyvtár előtt – a Helytörténeti Fasorban – emlékfát ültettünk. Ez az esemény nyitotta

meg az idős hölgy és a leszármazók szívét a hagyatékok dolgában. Azóta a könyvtár helyismereti gyűjteményének páratlan értékű kincse ez az ajándék.

Amikor a város nevében átvettem, ígéretet tettem arra, hogy kiadjuk ezeket a verseket, amelyekből 1973-ban Molnár József irodalomtörténész és Dankó Imre megyei múzeumigazgató közvettett már egy kisebb válogatást *Az Alföld porában* címmel. Ez volt az „ébresztő szeretet” első megnyilvánulása az addigra teljesen elfeledett költőtehetség felé. Meg az 1973 októberében Hajdúnánáson megrendezett nagyszabású emléknapi a Megyei Műemléki Hónap keretében, amikor emléktáblát is avattak a Jókai utcai szülőház falán. Az eseményen a költő nővére, Gizella asszony is jelen volt.

Ígéreteket a nyugdíjba vonulásomig hátralévő rövid időben nem tudtam már megvalósítani. Am most, még ha némi késéssel is, de formálódik az intézmény jóvoltából

egy újabb versválogatást tartalmazó kötet, hozzáfűzendő szakmai tanulmányokkal. Amennyiben ez megvalósul, beteljesülhet Maghy Zoltán földi vágya, amelyet utolsó sorai között hagyott ránk:

„Ha valaki rám talál,
Tudom, hogy szívére ölel,
S közel leszek hozzá, oly közel...”

Nekünk, maiaknak erkölcsi adósságunk, hogy ezt az égből hullott csillagot is megőrizzük emlékezetünkben, hogy ne porba hullt csillag maradjon, ahogy búcsúztatásakor, 1930. december 28-án Somogyi Pál lelkipásztor figyelmeztetett.

Buczko (Bosco) József

Írásszakértők a Mindszenty-perben

A Rákosi-rendszer hetvenöt évvel ezelőtt kezdte titokban előkészíteni Mindszenty József hercegprímás kirakatperét. Miután a kommunista párt vezetői úgy vélték, hatalmuk teljes megszilárdításának már csak az egyházak állnak útjában, ezért kiváltképpen a legnagyobb felekezettel alkotó katolikusok élén álló Mindszenty bíborosra akartak olyan csapást mérni, amellyel véglegesen megtörhetik a párt diktatúrájával szemben érzett ellenállást a lakosság körében. Noha a főpapot csak 1948. december 23-án este, öt órán át tartó házkutatást követően tartóztatták le és hurcolták el az esztergomi érseki palotájából az ÁVH hírhedt Andrassy úti központjába, titkárat, Zakar Andrást már egy hónappal korábban őrizetbe vették. Ez alatt az ÁVO-n annyira megkínózták, hogy a házkutatás során – amelyen állítólag ő fedte fel a „hercegprímás vezette összeesküvést” bizonyító iratokat tartalmazó fémtoknak a rejtkehelyét – teljesen azt a benyo-

mást keltette, hogy testében már csak egy roncs lakozik. A per során felmutatott fémtok azonban már jóval korábban a titkosrendőrség birtokába került, de mivel tartalma semmiféle bűnjelre nem utalt, ahhoz az írásszakértő házaspárhoz került, akiket az ÁVO arra kényszerített, hogy az iratokat kellő súlyú terhelő bizonyítékká „dolgozzák át”.

Miután a jórészt általuk hamisított dokumentumok alapján ítélték a főpapot életfogytiglanig terjedő börtönre, Mindszenty József az emlékirataiban is utalást tesz rájuk. Az ÁVO nem véletlenül fordult hozzájuk. Fischhof Hanna ugyanis egy európai hírű írásszakértő, a Berlinből Magyarországra települt Julius Fischhof leánya volt, aki már középiskolás korától írásszakértővé képezte magát, majd a budapesti egyetemen kriminológiát tanult. Később ugyancsak egy írásszakértőhöz, Sulner Lászlóhoz ment férjhez. Idővel mindketten a budapesti törvénytudományok alkalmazásába kerültek. Amikor

a katolikus főpapot 1948 decemberében letartóztatták, a házaspárnak kellett dokumentumokat kreálnia a bíboros aláírásából és egyes írásából. A kirakatperben a bíróság 1949. február 8-án hirdetett ítéletet, azonban Sulner Lászlónak, feleségével, Fischhof Hannával és kislányával együtt pár nappal korábban sikerült Szentgotthárdnál elhagynia az országot. Magukkal vittek egy mikrofilmet is, amellyel később sorra cáfolták a budapesti bíróság vádjait. Alighanem közel áll a valósághoz az a feltételezés, hogy az írásszakértő házaspár és kislánya meneküléséhez az amerikai titkosszolgálat is segítséget nyújtott, hiszen mindez egy olyan időpontban történt, amikor aknazár akadályozta az ország elhagyását, Ausztria keleti tartományai – 1955-ig – szovjet megszállás alatt álltak, a szovjet övezetben lévő Bécs is, akárcsak az egész ország, a négy győztes hatalom ellenőrzése alatt állt. Így nem csoda, hogy a frissen érkezett Sulner–Fischhof

házaspár annak ellenére sem érezte biztonságban magát Bécsben, hogy az amerikai követség védelme alatt állt, ezért néhány nappal később sikerült továbbutazniuk Párizsba. Ott nagy érdeklődést kiváltó sajtóértekezlet keretében tarták a nyilvánosság elé, hogy a magyar titkosrendőrség milyen eszközökkel készítette elő a kirakatper, amelynek célja Mindszenty bíboros meghurcolása és elítélése volt. Röviddel ezután a harmincéves és teljesen egészséges Sulner László hirtelen meghalt. Felesége élete végéig meg volt győződve arról, hogy ÁVO-s vagy szovjet ügynökök gyilkolták meg. Az asszony kislányával hamarosan New Yorkba költözött, ahol évtizedekig dolgozott írásszakértőként. Szakmájáról könyvet is írt, amelynek címe – nem véletlenül – *Disputed Documents*, vagyis *Vitatott dokumentumok*. Fia, Andrew New Yorkban él és szintén közismert írásszakértő.

Vincze András

Legyen Szent Kinga Emlékév 2024

Ez év március 5-én emlékezhettünk Árpád-házi Szent Kinga születésének 799. évfordulójára – tehát jövő évben ünnepeljük a lengyelek és litvánok védőszentjének, a lengyelek által *Święta Kinga Matka Narodu*, azaz a *Nép Anyjaként* szeretet tisztelt magyar királylányának a 800. születési évfordulóját. Ugyancsak jövőre lesz 25 éve annak, hogy 1999. június 16-án Ószandecben (Stary Sącz) az általa alapított klarissza kolostornál, a ma már szintén szentként tisztelt Szent II. János Pál pápa egymillió zarándok jelenlétében szentté avatta Boldog Kingát. Ebből az alkalomból az erdélyiek székelykaput állítottak (lengyelül: Brama Seklerska w Starym Sączu). A kapuállítás és a szentté avatás emlékére pedig 2000-ben a lengyel posta emléklapot adott ki. 2001-ben volt a premierje Csíksomlyón a Török Viola által rendezett *Szent Kinga gyűrüje* című zenés misztériumjátéknak, amely aztán Székelyföldről eljutott Erdély, Magyarország és Lengyelország több városába is.

A kettős évforduló okán a Báthory-Bem Hagyományörző Egyesület kezdeményezte, hogy 2024 legyen Szent Kinga Emlékév. Okos Márton, az egyesület elnöke szerint „közös szent és vitéz királyaink mellett nem felejtkezhettünk el nemzeteink szent királynőiről sem.

Szent Kinga idejében nagy pusztítás érte Közép-Európát, benne Magyarországot és részben Lengyelországot is, amit tatárjárásnak ismer a történelem. Az elmúlt századok folyamán a nép sok csodatételt tulajdonított Szent Kingának, többek között a legenda szerint a tatárjáráskor Szent Kinga imádsága mentette meg Lengyelországot a keletről fenyegető tatárdúlástól (lásd a szalag és a fésű történetét), amely akkor Magyarország nagy részét elpusztította. Ugyancsak Szent Kinga érdeme a wieliczki sóbánya felfedezése és megnyitása is (Kinga gyűrüje).

Férje halála után Szent Kingát az ország népe arra kérte, hogy vegye át a hatalmat és folytassa ő az uralkodást, de Kinga lemondott a hatalomról, kolostorba vonult és imával, karitatív szolgálattal segítette népét. A 2024-es Szent Kinga Emlékév jó alkalom lenne arra, hogy Közép-Kelet-Európa népei, Szent Kinga közbenjárását kérve, imádságos lelkülettel forduljanak Istenhez a békéért a napjainkban szintén keletről fenyegető agresszió, háború és nyomor ellen – teszi hozzá Okos Márton.

Ez év március 17-én Esztergomban, Szent Kinga szülővárosában, az Esztergomi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat szervezésében, Spisák Balázs elnök vezetésével

megtartott Lengyel–Magyar Barátság Napja ünnepségen Okos Márton az *Erdélyi lengyel emlékhelyek, történetek* című könyvének bemutatóját és az ahhoz kapcsolódó előadását is ezzel a felhívással zárta: Legyen Szent Kinga Emlékév 2024! Ehhez korábban már jelezte csatlakozási szándékát az Esztergomi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat, időközben pedig a Zalai Lengyel–Magyar Baráti Kör is.

A Báthory-Bem Hagyományörző Egyesület az emlékévhöz való csatlakozásra hívja a magyar–lengyel történelmi barátság elkötelezettjeit, Szent Kinga tisztelőit, továbbá

mindazokat, akik embertársuk szolgálatát Szent Kingához hasonlóan, előbbre tartják, mint az embertársuk felett való uralkodást. Egyben felkéri Török Violát, a Spectrum Színház rendezőjét, hogy a negyedszázada írt és rendezett *Szent Kinga gyűrüje* misztériumjátékot állítsa újra színpadra, megtegmentve ezzel az emlékévhöz egyik fénypontját. Együtt várják mindazon civil szervezetek, intézmények csatlakozását és támogatását is, akik a *Szent Kinga Emlékév 2024* kezdeményezéssel és -megvalósítással egyetértenek.

(VG)

Kinga gyűrüje, szalagja és fésűje

Egy legenda szerint amikor Kinga hazalátogatott a tatárjárás után, édesapja kíséretében eljutott a máramarosi sóbányákba. Az egyik aknazslatinai tárnában gyönyörködve nézte a csillogó, hófehér sötömböket. Ahogy eszébe jutottak lengyel alattvalói, akik csak sós forrásokból párologtatott (ún. főtt) sóval voltak kénytelenek beérni, így szólt atyjához: „Atyám, add nekem ezt a sóaknát, és enged meg, hogy innen egyesenes Lengyelországba vihessék a sötömböket.” A király teljesítette leánya kérését, Kinga pedig lehúzta ujjáról a jegygyűrűjét és az akna birtokbavételének jeléül a mély aknába dobta. Később, a wieliczki sóbányák megnyitásakor a bányászok az első kitermelt sötömbben megtalálták Kinga gyűrűjét.

Egy másik legenda szerint Kinga a tatárok elől menekült Lengyelországba, és amikor a Pieninek-hegységhez ért apátársaisal, egy szalagot dobott a háta mögé, ami kanyargós folyóvá vált; így jött létre a Dunajec. Ezen a tatárok keservesen ugyan, de átjutottak, ezért Kinga a fésűjét dobta a háta mögé, amiből pedig egy sűrű erdő lett, amin a tatárok már nem tudtak átjutni.

Újranyitotta kapuit a római Villa Mater Redemptoris

2023. március 1-jén újra megnyitotta kapuit Rómában a Villa Mater Redemptoris.

Az épület 1964-től fogadja a magyar zarándokokat, hála az Isteni Megváltóról Nevezett Nővérek munkájának és szolgálatának. 2019-ben vásárolta meg a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia, majd a Magyar Állam jelentős anyagi segítségével teljeskörűen fel is újították. A zarándokház működtetésével a római Szent István Alapítványt bízta meg az új tulajdonos, de a ház üzemeltetésében aktív részt vállaltak az épületben tartózkodó megváltós nővérek is.

A Villa Mater Redemptoris a Via Tamagno 38. szám alatt (00168–Roma), az A Metro Battistini végállomásához közel, teljesen felújított, saját fürdőszobás, légkondicionált szobákkal várja a zarándokokat, akiknek 10 százalékos kedvezményt is biztosítanak a foglalás árából.

Bővebb információ: e-mail: vmr@katolikus.hu | telefon: 00 39 06 86785257 | web: www.vmr.katolikus.hu.

Rómában a Szent István Ház is szeretettel várja a magyar zarándokokat. A szállásról, a foglalási lehetőségekről a zarándokház honlapján lehet tájékozódni: <https://cssroma.katolikus.hu/>.

Szent István Zarándokház – Casa di Santo Stefano, cím: Via del Casaletto, 481, 00153–Roma, Italia. Tel.: +390669281372. E-mail: szih@katolikus.hu.

Vízi Elemér SJ a római Collegium Germanicum et Hungaricum spirituálisaként folytatja szolgálatát

Miután hat év provinciális szolgálat után 2023. február végén leköszönt tisztségéről, néhány hónapos szabbatidőszakot követően augusztustól a római Collegium Germanicum et Hungaricum, azaz a Német–Magyar Kollégium spirituálisaként folytatja tevékenységét Vízi Elemér SJ. (Az intézmény munkatársai között van még egy magyar jezsuita: 2022. február 1-je óta a kollégium tanulmányi prefektusaként dolgozik a délvidéki születésű Szentmártoni Mihály SJ, a horvát rendtartomány tagja.) Az intézmény ötszáz éves múltra visszatekintő, jezsuita vezetés alatt álló, pápai fennhatóságú papnevelő intézet az egykori Német–Római Birodalom és a Magyar Királyság területéről érkező növendékek számára. Elődjét, a római Pontificium Collegium Germanicumot 1552-ben III. Gyula pápa alapította, hogy a Németországban kiinduló reformációval szemben jól képzett papok tudjanak fellépni, a Hungaricum pedig hasonló célból a Szent Korona

országaiból fogadott hallgatókat. A kettőt 1580-ban egyesítették.

Az alapításkor a Collegium vezetését a fiatal Jézus Társasága kezébe adták, első szabályzatát maga Loyolai Ignác alkotta meg: többéves tudományos, elsősorban teológiai tanulmányok, a rend lelkiességén alapuló vallásos-morális életmód a jezsuitáktól átvett szigorú napirenddel, pappá szentelés, felkészülés a lekipásztori feladatokra, majd a tanulmányok után hazatérés.

Alapításától kezdve a Collegiumnak körülbelül hétezer növendéke volt, közülük nagyjából nyolcszáz Magyarországról érkezett. A kommunizmus évtizedei alatt a magyarok római tanulmányait erősen korlátozták, a nyolcvanas évek végétől azonban fokozatosan ismét engedélyezték. A magyar egyházban számos pap, püspök tevékenykedik, aki itt tanult, és meghatározó élményként őrzi a jezsuita szellemiségen, lelkiességén alapuló képzést. (Vö.: jezsuita.hu)

Rejtvény

Világra szültél

„Éva bűnére ezzel pontot tettél.
Te születed világra a mi ...”

Baricz Lajos

1	2	3	4	N	5	6	7	A	8	I
9					10				11	
12			13	14				15		I
V		16						17	18	
19	20					21	22			
23					24		25			
26				27		28				
29			30							
V		31			32				33	
34	35			36				37		
L			K		38					E

Vízszintes: **Az idézet első része.** 9. ... István (Nagydobos, 1949–) magyar író, költő, újságíró, mezőgazdász. 10. Üzem (első négyzetbe kettősbetű). 11. Mondatszö. 12. Némán tőr! 13. Vissza: Szent-Györgyi ... (Budapest, 1893 – Woods Hole, 1986) Nobel-díjas magyar orvos, a C vitamin felfedezője. 16. Régülő. 17. Üres vagon! 19. A sík egy pontjából kiinduló két félegyenes névelővel. 21. Szilágy megyei település. 23. ... Castrillon a Deportes Tolima kolumbiai labdarúgócsapat középpályás játékos. 25. Fiatal szarvasmarha. 26. Magyar Képzőművészeti Egyetem. 27. Puskás ... (1844–1893) magyar mérnök, a telefonközpont feltalálója. 29. Inakhosz leánya. 30. Két szó: ver, téli csapadék. 31. Tűzben el nem égő ásványi anyag. 32. Űrmérték. 33. Űrügy. 34. Erdélyi magyar fiataloknak, Gyergyószentmiklóstól a Békás-szoros felé vezető úton (4-es km) szervezett tábor. 36. Le. 37. Megrázott rák! 38. Vissza: kérdő névmás.

Függőleges: **1. Az idézet második része.** 2. Malátából készített alkoholtartalmú ital. 3. Török autójelzés. 4. ... Loránd (1848–1919) magyar fizikus, politikus, akadémikus, egyetemi tanár, hegymászó. 5. Vigyáz. 6. Dúsgazdag. 7. Karol egyneműi. 8. Kérdő névmás. 14. Labdába lőtt. 15. Összerázott darvas! 16. Texasi település. 18. Magyar fejedelem (972–997), Szent István király apja. 20. ... Barabási Sándor (Marosvásárhely, 1956–) erdélyi magyar állatorvos, szakíró. 22. Magánhangzók. 24. ... Dénes (Gödöllő, 1894 – Berlin, 1953) magyar mérnök, 1929-ben először a világon mozgó televíziós közvetítést adott, a hangosfilm feltalálója. 28. Kísérő énekesek. 30. Úszó egyneműi. 31. Fájdalom. 33. Okozat előidézője. 35. A görög ábécé tizenkettedik betűje. 37. De.

Simon Kinga

Áprilisi rejtvényünk megfejtése:

„Amit meg lehet, változtassak jóra, / általa meg én is egyre jobb leszek – / mindent Istenben és Istenért teszek.” (Baricz Lajos)

Magyar kultúregyesület alakult Bécsújhelyen

Tíz alapító taggal 2023. március 25-én Bécsújhelyen megalakult a Kulturverein der Ungarn in Wiener Neustadt und Umgebung (KUWU), azaz a Bécsújhely és Környéki Magyarok Kulturális Egyesülete. Az alapítók célja, hogy segítsék a városban és a környéken élőket anyanyelvük megtartásában és kulturális örökségük ápolásában, de az identitás megőrzése mellett komoly hangsúlyt helyeznek az integrációra is – ismertette a megjelentekkel az egyesület megválasztott elnöke, Horváth-Schwarz Kriszta. A KUWU tervei között szerepel társasági összejövetelek, előadások, kirándulások szervezése, határon átnyúló gyermektáboroztatás mint nyelvtanulási lehetőség biztosítása, a magyar nyelv és kultúra ápolását célzó tanfolyamok, rendezvények, összejövetelek szervezése. Felveszik a kapcsolatot olyan, Ausztriában már régebb óta működő egyesületekkel is, akik hasonló céllal jöttek létre. A hosszútávú tervek között szerepel az is, hogy a Bécsújhelyen, illetve a környéken élő családok gyermekei számára hétfői óvodai és iskolai foglalkozásokat indítsanak.

(Forrás: volksgruppen.orf.at/magyarok)

Szombatonként szól a torontói magyar rádió adása

A huszonharmadik születésnapja felé közeledő Torontói Független Magyar Rádió három és félórás, gazdag, színes, változatos tartalmú adása minden szombaton helyi idő szerint délután 4 óra és 7.30 között (Magyarországon este 10-től) hallgatható a Mixlr weboldalon: <https://magyarradiotoronto.mixlr.com/>, az archívumból pedig bármelyik adás újrakereshető. Érdekes követni a rádiót a Follow gomb megnyomásával, ezáltal értesítést kapunk a következő adásokról. A Mixlr felületen megtalálhatók az előző adások (latest recordings), valamint látható, hogy mikor lesz a következő program (next live event / upcoming events). Az adás mobiltelefonon és tabletten is hallgatható. A Mixlr – Social Live Audio IOS app az App Store-ból, a Mixlr – Broadcast Live Audio app a Google Play-ről tölthető le. Az app LISTEN opciójában csak rá kell keresni a magyarradiotoronto névre. Az egyes adások teljes terjedelmükben bármikor visszahallgathatók a <http://magyarradio.ca/adas.html> weboldalon is, amely számos korábbi riportot, beszélgetést is kínál. A szerkesztőség telefonszáma: +1 416-693-8312. E-mail-cím: magyarradio@hotmail.com. Facebook: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100063710193803>. Kellemes rádiózást kíván mindenkinek a nagyvilágban a szerkesztő-műsorvezető: Bede-Fazekas Zsolt, aki mindig ezzel a régi ír áldással zárja műsorát: „Legyen előttem mindig út; Fújjon mindig hátad mögül a szél; Melegen süsse arcodat a nap; Az eső puhán essen földjeidre. S míg újra találkozunk, Hordozzon tenyerén az Isten!”

Pihenjen Tihanyban a Dália Apartmanban!

A Dália Apartman szeretettel várja a Tihanyba látogatókat! A Major utca 21. szám alatt lévő két, panorámás tetőtéri apartmant egyenként hálótér, nappali, saját, zuhanytálcás fürdőszoba és jól felszerelt amerikai konyha alkotja; mindkettő 2-4 fő befogadására alkalmas. Wi-Fi rendelkezésre áll, az apartmanok légkondicionáló berendezéssel felszerelték. A szobák a Belső-tóra néznek. A kertben hinta, csúszda és kis faház várja a gyermekeket, kerti sütőgőz pedig a felnőtteket. (Kisállat nem vihető.) A szállásadók igény esetén borkóstoló programot biztosítanak helyi pincéjükben.

A ház 5 percre található a központtól és a Belső-tó is 5 perces sétával közelíthető meg. Parkolni a térkövezett udvarban lehet.

Keresse a Dália Apartmant

a +36-30/625-9734-es telefonszámon vagy a daliaapartman@gmail.com e-mail-címen!

Humorsarok

– Szomszéd, használhatnám a fűnyíróját?
– Persze, csak ne vigye ki a kertemből...

– Hogy hívják a dönteni nem tudó nőt?
– ???
– Dil Emma.

– Mondd csak, fiacskám, ebben a mondatban: „A pásztor a mezőn legelteti a nyáját”, melyik a helyhatározó?
– A pásztor.
– Nono! Már hogy lenne a pásztor a helyhatározó?
– Azért, mert a pásztor határozza meg a helyet, hogy hol legeljen a nyáj!

Magyar szentmisék az európai diaszpórában

ANGLIA

London: Hungarian R.C. Chaplaincy / Szent István Ház, Ft. Csicsó János főlelkész; W5 4EA London, 62 Little Ealing Lane; Tel./Fax: +44-20/8566-0271; E-mail: hungarian.chaplaincy@btinternet.com; Web: www.szentistvanhaz.org és www.facebook.com/szentistvanhaz.london. Szentmise minden hónap 1. és 3. vasárnapján 11.30-kor. További misézőhelyek: Bristol, Cambridge, Luton, Manchester, South Croydon.

AUSZTRIA

Bécs: Wiener Ungarische Katholische Gemeinde / Bécsi Magyar Katolikus Egyházközség, Ft. Simon Ferenc esperes, főlelkész; A-1070 Wien, Döblergasse 2/30b; Tel.: +43-1/526-4972; E-mail: bmke@katolikus.at; Web: www.katolikus.at és www.facebook.com/KMEMWien. Új, ideiglenes szentmishelyszín: Am Tabor-plébánia, 1020 Wien, Alliiertenstr. 2. További misézőhelyek: Baden, Leesdorfer Hauptstr. 74., minden hónap második vasárnapján 16.30-kor és Bécsújhegy, Szent Katalin-kápolna, Domplatz 1., minden hónap utolsó vasárnapján 17.00-kor. **Collegium Pázmáneum:** Ft. Varga János rektor; A-1090 Wien, Boltzmanngasse 14; Tel.: +43-1/319-1403; E-mail: collegiumpazmaneum@gmail.com; Web: www.pazmaneum.katolikus.hu. Előesti szentmise szombatoként 17.00-kor.

Burgenland, Kismarton: Vikariat für ungarische Belange, Ft. Pál László, Diözese Eisenstadt; A-7000 Eisenstadt, St. Rochus-Straße 21; Tel.: +40/676-880-708-346, +40/2682-777-346; E-mail: laszlo.pal@martinus.at; Web: www.martinus.at. Szentmise hónap 3. vasárnapján 11.00-kor, Franziskaner Kirche, A-7000 Eisenstadt, Josef Haydngasse 31.

Burgenland, Alsóór: Katholische Pfarramt, Ft. Gáspár Adalbert; A-7501 Unterwart 226; Tel.: +43-33/523-4108; vasárnapoként 9.45-kor.

Burgenland, Felsőór: Ft. Gáspár Adalbert; A-7400 Oberwart, Stenamangerstraße 13; vasárnapoként 8.30-kor.

Burgenland, Középpulya: Ft. Ghinari Johann; A-7350 Mittellpullendorf, Ungargasse 62; 1. és 3. szombaton 18/19 órakor.

Graz: Msgr. Molnár Ottó; Tel.: +43-316/6821-2421; E-mail: otto.molnar@laposte.net. Ft. Holló István; Tel.: +43-676/8742-6711; E-mail: istvan.hollo@graz-seckau.at. Szentmise minden vasárnap 17.00-kor, Kalvarienberg-Kirche, Kalvarienbergstr. 155., A-8020 Graz.

Innsbruck: Innsbrucki Magyar Katolikus Egyházközség, cím: Magyar Ház, A-6020 Innsbruck, Richard Wagner Str. 3., egyházmegyei megbízott: Hirschberger Raimond diakónus, világi elnök: Szabados Péter, elnökhelyettes: Szalai Benedek. E-mail: pepat@ikbnet.at. Szentmise minden hónap 2. vasárnapján.

Linz/Wels: Ungarnseelsorgezentrum der Diözese Linz, Ft. Szabó Ernő; A-4600 Wels, Herrenstr. 2.; Tel.: +43-732/341-175; E-mail: ernest.szabo@dioezese-linz.at. Mischelyszínek: Linz, Guter Hirte (Jó Pásztor-) templom, Am Steinbühel 31, A-4030 Linz, minden hónap 1., 3. és 5. vasárnapján és Wels, St. Stephan/Lichtenegg (Szent István-) templom, Königseckerstr. 20, A-4600 Wels, minden hónap 2. és 4. vasárnapján.

Klagenfurt: Kapuziner Kirche; A-9020 Klagenfurt, Waaggasse 15., szentmise minden hónap utolsó vasárnapján 14.00-kor.

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, 3. szombaton 17.00-kor az orsolyita templomban, A-5061 Salzburg, Aigner Str. 135. Érdeklődni: Bohuny István, tel.: +43-699/8172-1232.

BELGIUM

Brüsszel: Mission Catholique Hongroise, Magyar Ház, P. Havas István Sch.P.; 1050 Bruxelles, rue de l'Arbre Bénit 123; Tel.: +32-2/64-96-188, mobil: +32-487/614-063; E-mail: havas.istvan@piarista.hu; aumonierdesetrangers@skynet.be; Web: www.bmkk.be. Szentmise minden vasárnap 10.30-kor és 18.00-kor, 123 rue de l'Arbre Bénit, 1050 Ixelles és Église Sainte-Famille, Place de la Sainte-Famille, 1200 Woluw-Saint-Lambert. További misézőhelyek: Leuven; Liège, Abbaye Paix Notre-Dame des Soeurs Bénédictines, 54 boulevard d'Avroy, 4000 Liège, havonta egy alkalommal (szombat, 15 órakor) a Bencés Nővérek templomában.

CSEHORSZÁG

Prága: Prágai Magyar Katolikus Plébánia, Ft. Balga Zoltán; Telefon: +420-734-688-656; E-mail: info@katolikus.cz; Web: www.katolikus.cz és www.facebook.com/Pragai-Magyar-Katolikus-Plébánia-1769510549979963/. Mischelyszín: Belvárosi Szent Henrik Templom, 110 00 Prága 1., Jindřiska 30.

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Mission Catholique Hongroise / Párizsi Magyar Katolikus Misszió; F-75010 Paris, 42, rue Albert Thomas; Tel.: +33-1/42-086-170,

E-mail: missioncatholique@orange.fr; Web: www.magyarmisszio.info és www.facebook.com/Parizsi.Magyar.Katolikus.Misszio.

HOLLANDIA

Hollandiai Magyar Római Katolikus Egyházközségi Tanács; E-mail: hagai.magyar.katolikusok@gmail.com; Web: www.hollandiainmagyarkatolikusok.net és www.facebook.com/EKT-hollandiai-magyar-katolikusok-119459806451156.

Amszterdam: Obrechtkerk, Obrechtstraat 30. NL-1071 KM Amszterdam.

Eindhoven: Sint Joriskerk, Sint Jorislaan 51, NL-5614 AA Eindhoven.

Hága: Hágai Magyar Katolikusok, Onbevekt Hart van Maria Kerk (Marlotkerk); NL-2594 CK Den Haag, Bloklandenplein 15. Facebook: www.facebook.com/HagaiMagyarKatolikusok.

Helmond: Pauluskerk, Paulus Potterstraat 2., NL-5702 CW Helmond.

Vianen: Vianeni Magyar Otthon, Panoven 17A, NL-4133 NG Langeweg, 145. sz. házzal szemben van a bejárat.

Wassenaar: Sint Jozefkerk, Van Cranenburghlaan 31. NL-2241 PJ Wassenaar (Parklaan 28 (kerk) / van Cranenburghlaan 31 (Pastorie); Tel.: 070-511-4262; E-mail: secretariaat@sint-jozefwassenaar.nl.

LENGYELORSZÁG

Varsó: Paweł Sobstyl atya papként tanult meg magyarul, ő végez magyar miséket. Plébániáján, a Gyermek Jézusról nevezett plébániatemplomban minden hónap második vasárnapján van magyar szentmise 15.30-kor.

LUXEMBURG

Ft. Lukács József és Havas István Sch.P., 8032 Strassen, 2 place des Martyrs. Havonta egy alkalommal.

MÁLTA

Naxxar, Santwarju Gesu Hniena Divina-templom. Évente háromszor van magyar szentmise (vasárnap 17.30-kor).

NÉMETORSZÁG

Augsburgi Egyházmegye: Ungarische Katholische Mission / Augsburgi Szent László Magyar Katolikus Misszió, Ft. Csibi Sándor; D-86152 Augsburg, Henisiusstr. 1.; Tel.: +49-821/3166-8960 vagy +49-821/3166-8961; E-mail: iroda@augmis.de; Web: www.augmis.de, www.augsburgimisszio.de, augsburgi-katolikusok.de. Misézőhelyek: Augsburg, St. MAX-templom, Franziskanergasse. 4.; D-87437 Kempten, St. Mang, Mariä Himmelfahrt-templom, Friedrich-Ebertstr. 1., Neuburg an der Donau.

Bamberg-Eichstätt-Regensburgi Egyházmegye: Dankó István atya (Amberg). Misézőhely: Heiligste Dreifaltigkeit-plébániatemplom, D-90473 Nürnberg, Giesbertsstr. 75., havonta egyszer. Érdeklődni lehet: Dr. Lipecz József, tel.: +49-911/426-703.

Freiburgi érsekség: Ft. Lovász Reinholdt plankstadti kooperator; D-68723 Plankstadt, Schwetzingen Str. 32. Havonta magyar szentmisét tart Mannheimben.

Berlini és Hamburgi Főegyházmegye, Hildesheimi és Osnabrücki Egyházmegye: Ungarische Katholische Mission, Ft; D-20535 Hamburg, Bürgerweide 35; Tel.: +49-40/250-7783. Misézőhelyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen.

Kölni Főegyházmegye, Esseni és Aacheni egyházmegyék: Katholische Ungarische Gemeinde im Erzbistum Köln / A Kölni Érsekség Római Katolikus Magyar Lelkészsége, Ft. Lukács József; D-50676 Köln, Am Rinkenpfuhl 10; Tel.: +49-221/3377-8517; E-mail: info@ungarnzentrum.de és unganzentrum.koeln@gmail.com; Web: www.ungarnzentrum.de és www.facebook.com/Ungarische.Gemeinde. További misézőhelyek: Bergisch-Gladbach, Bonn, Duisburg, Düsseldorf, Essen, Herzogenrath, Köln, Wuppertal.

Limburg-Fulda-Mainzi Egyházmegye: Katholische Ungarische Gemeinde / Szent Erzsébet Magyar Katolikus Egyházközség Frankfurt, Ft. Belényesi József, D-61440 Oberursel, Altenhöferweg 61; Telefon: +49/0175-2562-688; E-mail: pfarrbuero@erzsebet-frankfurt.de; Web: www.magyar-katolikusok-frankfurt.de; Facebook: www.facebook.com/MagyarKatolikusEgyhazkozseg. Misézőhelyek: Frankfurt am Main, Darmstadt-Griesheim, Gießen, Mainz és Wiesbaden-Delkenheim.

München-Freisingi Főegyházmegye: Ungarische Katholische Gemeinde / Magyar Katolikus Egyházközség, Ft. Merka János; D-81925 München, Oberföhringer Str. 40.; Tel.: +49-89/2137-4230 (Titkárság: Varga Katalin titkárnő) és +49-89-2137-4233 (Lukács Tibor lelképásztori munkatárs); Fax: +49-89/2137-4234; E-mail: info@ungarische-mission.de, Ungarische-Gemeinde.muenchen@comuc.de;

Web: www.ungarische-mission.de. Nyugdíjas kisegítő: Ft. Buchmüller István ny. plébános. Misézőhelyek: München, Rosenheim, Erding, Landshut, Bad Tölz, Waldkraiburg.

Münster-Paderborn-Osnabrücki Egyházmegye: Münster Magyar Katolikus Misszió / Münsteri, Osnabrücki és Paderborni Egyházmegyék magyar közösségei, Ft. Simon Péter; D-48157 Münster, Middelfeld 24; Tel.: +49-251/932-57-288; E-mail: ungarische-mission@bistum-muenster.de; Web: sites.google.com/view/ungarisch és www.facebook.com/ungmis. Misézőhelyek: Bielefeld, Bocholt, Hagen, Marl, Menden, Münster, Neukirchen-Vluyn, Osnabrück.

Passaui Egyházmegye: Ungarische Mission Passau / Passau Magyar Misszió, Ft. Kovács János; D-84375 Kirchdorf am Inn; D-94036 Passau, Breslauer Str. 2.; Tel.: +49-85/712-332; E-mail: info@magyar-missio-passau.de. sites.google.com/site/magyarmissiopassau és www.facebook.com/magyarmissio.passau.

Rottenburg-Stuttgarteri Egyházmegye: Ungarische Katholische Gemeinde / Szent Gellért Magyar Katolikus Egyházközség, Ft. Merlás Tibor; D-70186 Stuttgart, Albert-Schäffle Str. 30.; Tel.: +49-711/236-9190, fax: +49-711/236-7393; E-mail: mission@stuttgarti-katolikusok.de, mtibor1960@gmail.com; Web: www.stuttgarti-katolikusok.de és www.facebook.com/stuttgarti.katolikusok; D-89073 Ulm, Walfischgasse 17.; Tel.: +49-731/3996-6306, mobil: +49-1575-370-1412. Misézőhelyek: Balingen-Frommern, Biberach an der Riss, Böblingen, Eislingen, Friedrichshafen-Berg, Heidenheim an der Brenz, Heilbronn-Horkheim, Ludwigsburg-Hoheneck, Munderkingen, Reutlingen-Orschel-Hagen, Schwäbisch-Gmünd, Stuttgart, Ulm, Tuttlingen, Weingarten.

Würzburgi Egyházmegye: Ft. Dr. Kocsik Endre; D-97070 Würzburg, Domersschulstr. 2.; Tel.: +49-931/3866-2530, fax: +49-931/3866-2599.

NORVÉGIA

www.nufo.no/makao. Húsvétkor, augusztus 20-án és karácsonykor ünnepelnek magyar nyelven szentmisét, más-más, az alkalomra odautazó lelképásztorok szolgálata által.

Továbbra is várjuk olvasóinktól, a diaszpóra és a szórvány magyar katolikus közösségeitől híreiket, beszámolóikat az iroda@eletunk.net vagy az eletunkujag@gmail.com e-mail-címre. A beküldött tartalmakat minden esetben örömmel közöljük lapunk nyomtatott kiadásában! Szerkesztőség

Hirdessen az Életünkben!

Apróhirdetés:

Keret és fénykép nélkül: 100 HUF vagy 0,30 EUR/betű

Keret: 3500 HUF vagy 10 EUR

Fénykép: 7000 HUF vagy 20 EUR

Többzori hirdetés esetén kedvezmény.

Nagyhirdetés és PR-cikk:

Teljes oldal: 400 e HUF vagy 1100 EUR

Féloldal: 300 e HUF vagy 800 EUR

Negyedoldal: 200 e HUF vagy 500 EUR

Többzori hirdetés esetén kedvezmény.

Keresse lapunkat a világhálón is:

www.eletunk.net

A szerkesztőség a nem saját írású cikkek tartalmáért nem vállal felelősséget, mindazonáltal kellő körültekintésre törekszik. Az olvasóinktól és külső forrásokból érkező cikkek tartalmáért azok szerzői vállalnak személyes felelősséget.

Látogasson el ide is:

www.kalejdoszkofoyloirat.eletunk.net

www.facebook.com/kalejdoszko

Jó szívvel ajánljuk:

www.jakabantal.eletunk.net

www.facebook.com/jakabantal-kereszténykor

Lapunk megjelenése megvalósult a Magyar Kormány támogatásával. A Bethlen Gábor Alap hozzájárult a kiadónk működésével és ezzel a lapunk fenntartásával kapcsolatos költségekhez.

ÉLETÜNK

Az európai magyar katolikusok lapja

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Misszió Média Lap- és Könyvkiadó Kft.

H-1165 Budapest, Zsemlekes út 25/A. I. 5.

Telefon: +36 70 635 7064 (privát)

E-mail: iroda@eletunk.net

Honlap: www.eletunk.net

www.facebook.com/eletunkujag

Felelős kiadó és főszerkesztő:

Varga Gabriella

Felelős szerkesztő:

Vencser László

Konzulensek: Sajgó Szabolcs SJ, Szöcs Csaba, Varga János, Vértessaljai László SJ

Szerzők: Czirják Árpád, Hiba György SJ, Kovács Péter, Mustos Edit, Sebestyén Péter, Simon Kinga, Udvarhelyi Olivér, Vincze András

Lapunk szerzői, szerkesztői és konzulensei önkéntes alapon teljesítik vállalásaikat.

Előfizetés:

közvetlenül a kiadóhivatalnál vagy az európai magyar lelkészségeken keresztül

Előfizetés a 2023. évre közvetlenül a kiadónál:
35 EUR/év, 7000 HUF/év

Digitális változat:
20 EUR/év vagy 6000 HUF/év

Bankszámlaszámunk:

MISSZIÓ MÉDIA KFT.

OTP BANK
11716008-22527699

HU85 1171 6008 2252 7699 0000 0000
SWIFT (BIC) azonosító: OTPVHUHB

Nyomdai előkészítés:

Éber Tamás

Nyomatás:
Micropress Kft.
H-3434 Mályi, Kistokaji út 5.

Felszentelték Szatmárnémetiben a Hám János Orvosi Központot

Felszentelték a Hám János Orvosi Központot, adta hírül a Szatmári Friss Újság nyomán a romkat.ro. Az épületet egykor Hám János szatmári püspök építtette a Páli Szent Vincéről elnevezett Szatmári Irgalmas Nővérek Kongregációjának, az általa 1842-ben létrehozott rendnek, amely a leánynevelés mellett a szegények gondozását és a betegek ápolását is vállalta és kiválóan végezte. A majd' 200 éves épület ismét a Hám János püspök szándéka szerinti eredeti célját, a test és lélek gyógyulását szolgálja.

A Hám János Orvosi Központ Szatmárnémetiben a Magyar Kormány, a Román Kormány és az Európai Unió támogatásával valósult meg. Ünnepélyes keretek között, Lázár János magyarországi építési és beruházási, valamint Cseke Attila romániai fejlesztési miniszter, szatmári és szabolcs-szatmár-beregi közméltóságok jelenlétében szentelték fel és adták át hivatalosan is 2023. március 2-án a már működő központot. A beruházás a hódmezővásárhelyi kórházzal elindított közös projekt, modern diagnosztikai, terápiás egészségügyi és képző központ, ahol a betegek megújult épületben, korszerű technikai feltételek között anyanyelvükön fordulhatnak az orvosokhoz. „A központ létrejötte jó példája a két város, Hódmezővásárhely és Szatmárnémeti, a két térség, Dél-Alföld és Szatmár, és a két ország, Magyarország és Románia összefogásának” – jegyezte meg az esemény kapcsán közösségi oldalán Potápi Árpád János nemzetpolitikaért felelős államtitkár.

„Ha nem az Úr építi a házat, hiába fáradnak, akik építik azt. Csodálatos volt az indulás és Isten áldása volt a nővérek munkáján, aztán jött egy ronda rendszer” – fogalmazott Schönberger Jenő szatmári püspök. Mivel a Páli Szent Vincéről elnevezett Szatmári Irgalmas Nővérek Kongregációja

Szatmárnémetiben jött létre, ezért ott volt az anyaház, onnan irányították a rendet, amely a működése elején leánynevelő tevékenységet folytatott, majd, mivel jelentős igény mutatkozott a betegek ápolására és a szegények gondozására is, ezen a területen is elkezdett tevékenykedni. A rend kiváló teljesítménye nyomán Szatmár vált a leánynevelés, tanítónőképzés, betegápolás mércéjévé.

A második világháborút követően a rendet feloszlatták, ekkor 190 nővér lakott a Zárda épületében, amelyben a kommunizmus évtizedei alatt iskola, bentlakás, sportklub is működött. A rendszerváltozást követően közel százan vették fel ismét a rend ruháját, amikor még az anyaház az állam tulajdonában volt. Az épület 2005-ben került vissza a rend tulajdonába, birtokba vételére 2012-ben nyílt lehetőség, ekkor a Szatmári Irgalmas Nővérek egyesülete megalapította a Boldog Scheffler János Rehabilitációs és Fejlesztő Központot, amelynek célja a rászoruló, gyermekek és felnőttek, mozgássérültek és egyéb szellemi vagy fizikai fogyatékkal élők megsegítése,

rehabilitálása és fejlesztése. Az épület másik szárnyában Schönberger Jenő püspök kezdeményezésére 2017-ben született meg egy egészségügyi intézmény létrehozásának az ötlete, amely hiánypótló a régió betegellátó rendszerében. „A Szűzanya megint nagyra nyitotta palástját, hogy a környéket és a rászorulókat tudja oltalma alá fogadni. Ez egy csoda!” – mondta Schönberger Jenő

püspök, majd kifejezte köszönetét a magyar és a román kormányoknak, a nővéreknek, az önkormányzati intézményeknek, kivitelezőknek, mindazoknak, akik hozzájárultak ahhoz, hogy ez a csoda megvalósulhasson.

Lázár János magyarországi építési és beruházási miniszter a jelenlegi romániai kormány legmegbecsültebb miniszterének nevezte Cseke Attilát, elismeréssel szolt a magyar közösség adta polgármesterekről, köztük is kiemelten Kereskényi Gáborra,

Szatmárnémeti polgármesterére utalt. Cseke Attila fejlesztési miniszter nemcsak többszörös ünnepnek, hanem szimbolikusnak is nevezte a napot: a kommunisták által elkobzott épület a köz javát szolgálhatja ismét. „Nemcsak a lélek egészségére, hanem a testére is vigyáz az egyház, és öröm az is, hogy olyan – onkológiai és kardiovaszkuláris – területeken indítottak el szűrőprogramokat, amelyekre nagyon nagy szükség van. Gratulálok Schönberger Jenő püspök atyának, hogy az egyházi ingatlant olyan közérdek szolgálatába állította, amelyre nagy szükség volt” – fogalmazott.

Pataki Csaba tanácselnök és Kereskényi Gábor polgármester után Maria Ignacia Hrinova általános rendfőnöknő a múltat és a jelent kapcsolta össze köszöntőjében: „Hogy mi köti össze Hám János majd' 200 évvel ezelőtti művét és a klinikát, amely ma a nevét viseli? Szakmai felelősségtudat, feltétlen bizalom Isten segítségében” – summázta, majd arra biztatta a jelenlevőket: soha ne tévesz-
szék szem elől a jót és ne felejtse el há-
lálnak lenni.

Potápi Árpád János ezekkel a szavakkal zárta közösségi oldali bejegyzését: „Megköszönöm Schönberger Jenő megyéspüspök úr elmúlt években végzett munkáját, tevékenységét. Jó látni azt, hogy a Római Katolikus Egyház mennyire megerősítette a szatmári, a szatmárnémeti magyar közösséget.”
(Fénykép: www.facebook.com/potapiarpad)

Hatzack-Lukácsovits Magda: A Feltámadt Krisztus

Lukácsovits Magda (férjezett nevén Hatzack-Lukácsovits Magda) 1933. január 8-án született Nagykárolyban jómódú iparos család gyermekeként. Középiskolai oktatásban szülővárosában, a piarista gimnáziumban részesült. Már ott kitűnt rajz tehetsége. Felsőfokú tanulmányait a kolozsvári Képzőművészeti Főiskolán végezte. Képzési ideje alatt kezdte el egyházművészeti tevékenységét, különböző falfestmények elkészítésével. Munkáira általánosan kompozíció- és színharmonia jellemző. Személyében olyan festőt ismerhetünk meg, aki életet és egyházművészetnek szentelte, de mivel a festmények, amelyeket megalkotott, saját hitéből és lelkeiből fakadtak, ilyen értelemben spirituális művészek is tekinthető.

Most egy olyan munkáját mutatjuk be, amely reprezentálja nemcsak alkotói stílusát, de egyúttal a krisztusi hithez való elköteleződését is. A kompozíció több olyan bibliai jelenetből tevődik össze, amelyek Lukács evangélista szerint Krisztus feltámadása után történtek.

A székelyudvarhelyi temetőkápolna nyugati falát díszíti egy tritichon, amelynek témája Krisztus feltámadása. Ez eseményt a festmény három jelenetben mutatja be, amelyek finoman egymásba olvadnak. Baloldalt a Jeruzsálemet elhagyó tanítványokat láthatjuk, akikhez Jézus csatlakozott és az Emmausz felé vezető úton az Írásokat magyarázta nekik. A főjelenet szorososan kapcsolódik ehhez, ahol a tanítványok a kenyértörésben immár felismerték Krisztust. A jobb oldali rész pedig azt a pillanatot tárja elénk, amikor Tamás apostolnak is megjelenik a Feltámadott. Itt feltűnő, hogy az alakok közül csak Tamás apostol lábai láthatóak, ahogyan a földre borul. A többi megjelenített személy esetében a lábak nincsenek ábrázolva, így a lebegés érzetét keltik. Nem tudni, hogy a művész milyen szándékkal választotta ábrázolásukban ezt a megkülönböztetést. Ezen megjelenítés utalhat Tamás „földhözragadtságára”, amely arra készítette, hogy csak a látás és tapintás után higgyen a feltámadásban.

Krisztus alakja mindhárom jelenetben kiemelkedik a többi szereplő közül, nemcsak a fehér ruhája, de a magassága miatt is. A művész ezen eszköz segítségével Jézus istenségét hangsúlyozza.

Azzal, hogy Lukácsovits Magda e három jelenetet választotta egy temetőkápolna oltárképéhez, a feltámadás reményét sugározza minden egyes ember számára.

Portik Noémi, M. Klarissza ferences nővér

(A kép elemzése eredetileg megjelent a Vasárnap folyóirat 2022/20. számában, valamint a romkat.ro weboldalon)

Lukácsovits Magda falképei a székelyudvarhelyi temetőkápolnában (1980). Fotó: Erős Zoltán Levente

Lukácsovits Magda és a szatmári irgalmas nővérek

A neves festőművész az óvodát és az elemi iskolát Nagykárolyban a szatmári irgalmas nővéreknél végezte. Szülővárosában a rendet később, 1948-ban feloszlatták, de a nővérek közül néhányan továbbműködtek a kórházi betegápolásban. Almeida nővér nyugdíjba vonulása alkalmából rendtársai rendelték egy festményt Lukácsovits Magdától, amit ő 1953–1954-ben el is készített – a kép pedig nem más volt, mint a 2023. márciusi számunkban bemutatott *Jézus gyógyít* című alkotás! Az Erli Mária Tünde által jegyzett, *Istenhit – Művészi hitvallás – Emberi helytállás* című, a *Nagykároly és Vidéke* 2001. augusztus 1-jei számában megjelent interjúban a művész így elevenítette fel az ezzel kapcsolatos emlékeit: „Az első vallásos témájú festményem *Nagybányán* készült. Kolléganői szánták a volt apácafőnöknőnek a kórházi ápolónői állásából való nyugdíjazása alkalmából. A megrendelt kép másolat lett volna. »Jézus az Olajfák hegyén siratja Jeruzsálemet«, ami nekem olyan elcsépelet témának tűnt, ezért azt festettem, hogy »Jézus gyógyítja a betegeket«.

A gyergyószentmiklósi CREDO

A gyergyószentmiklósi Szent Miklós tiszteletére szentelt római katolikus templom belsejének képi ábrázolásai között Lukácsovits Magda mennyezetképei tűnnek ki a XX. század második feléből. A szám szerint tizenkét képből álló imakép-sorozat a templomboltozat indításainál helyezkedik el a déli és az északi oldalakon (6–6) és 1964–1965 között készült el. Az ábrázolások tulajdonképpen a szentmise központi imádságának, a Hiszekegynek a részeit mutatják be, az egyes képek alatt az imádság megfelelő szavaival. Minden kép külön magabiztos határozottsággal illeszkedik be az alatta feltüntetett imaszöveg tartalmába. A freskóképekről nem hiányoznak a magyarság és a szé-
kelység helyi ősi szimbólumai sem. Az arcvonások, a modellek az erdélyi magyarságból ihletődtek. A művész ki-
tűnő karakter- és arcélérzékkel adta vissza a személyi ábrázolások modelljeinek jellegzetességeit. A *(jelen címlapunkon látható – a szerk.)* „Hiszek Szentlélekben” képet nézve az ember akár egy csíksomlyói búcsún való részvételét is felelevenítheti, ami a freskók készültékor és még két és fél évtizeddel azután is

államellenes cselekedetnek számított, s amely a kegyhely pünkösdi búcsúnyerésével párhuzamosan akár népgyűlésnek is nyilvánítható. Ugyanezen a képen kapott helyet Hargita megye címe is. A freskók színei élénkek, változatosak és ugyanakkor kultikus helyhez illően visszafogottak, óvatosak, olykor komorak – itt a „Hiszek egy Istenben” és a „Hiszek a test feltámadásában” feliratú képekre gondolunk.

Összességében véve a gyergyószentmiklósi templom Hiszekegy-freskókép-sorozata a keresztény emberi és nemzeti megmaradásunkért vívott küzdelmes, de eredményes harcokért való hálaadásra biztat, és továbbá krisztusi összefogásra ösztönöz a Hit, a Remény és a Szeretet zászlaja alatt. Mindezt Lukácsovits Magda művész félévszázados alkotása ébresztgeti bennünk.

A képzőművész minden egyes kezdeményezésében ott volt és ott van a maradandó tettvágy, nemzetiségi hovatartozásunk és egyedi szellemi értéink továbbadása egy betűt, számokat és egyéb közölt adatokat mellőző kommunikációs eszköz közvetítésében: a festészet megannyi műveiben. **Bernád Rita**

Az Apostoli hitvallás tizenkét képe a „szegények bibliája”
Gyergyószentmiklóson 1965-ben a templomfestésre készülve Lukácsovits Magdolna művésznőt kértük fel a képek kivitelezésére, megbízva a téma kiválasztásával is, mivel előzőleg Gyergyószarhegyen végzett munkája ihletettségről tanuszkodott. Jellemző, hogy az ateista államban tizenkét képből az Apostoli hitvallást örökítette meg, valóban művészi kivitelben. A tervét előzetesen jóváhagyta Márton Áron püspök úrral. Az első képet a világ teremtésével kapcsolatosan, az isteni kéz írányításával szemléltette. Hogy a 12 kép igazán a „szegények bibliája” legyen, a Hiszekegy megfelelő szövege kapcsolódik hozzá. Sokan megcsodálták azóta s ma is teljes szépségükben ékesítik az időközben már többször is újrajmeszelt templomot. **† Msgr. Bodó Péter**

Hitből fakadó realizmus

Magda életműve és annak expresszionista megjelenése a hit festészetében messze felülmúlja sok elfelejtett papunk tevékenységét az erdélyi és a partiumi egyházmegyékben. A hitből fakadó realizmus az erdélyi klasszikus festőket és a nagybányai iskolát is eszembe juttatja, ha felnéznek a gyergyószentmiklósi katolikus templom tizenkét ablakának boltívére. **† Tusa Lajos**

A szövegek forrása: Imdar Hatzak • Varga Gabriella • Erős Zoltán Levente (Szerkesztők): Fidem pinxit – A hitet festette. Lukácsovits Magda erdélyi festőművész életműve, Második kötet, Magyar kiadás, Értelmézés – Képelemzések – Méltatások – Grafikák, 1952–2010, Bauer-Verlag, Thalhofen, 2014, 20–21. oldal.